

Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ (ΣΣΟΕ)

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Οι συνέπειες του Διαδικτύου (Internet) στο κοινωνικό,
οικονομικό, πολιτικό και πολιτιστικό χώρο στην Ελλάδα

Κουσουλού Ευαγγελία

Πλιάγκα Βασιλική

Εισηγητής : Σωτηροπούλου Βασιλική
Καθηγήτρια Πληροφορικής

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 1999

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	σελ.	2
Εισαγωγή		3
Κεφάλαιο 1		
1. Γενικά Ιστορικά Στοιχεία		4
2. Δομή του Internet		6
3. Ο Παγκόσμιος Ιστός (WWW) τι είναι και πώς δημιουργήθηκε		6
4. Το λεξικό του Internet		7
5. Μηχανές Αναζήτησης (Search Engines)		10
Κεφάλαιο 2		
Εξάπλωση του Internet		13
Πώς εξαπλώνεται το Internet στην Ευρώπη		21
Η εξάπλωση του Internet σε παγκόσμιο επίπεδο		22
Πόσοι και ποιοι είναι οι Έλληνες χρήστες		23
Κεφάλαιο 3		
Τύπος και Internet		24
Πολιτική και Internet		27
Δημόσια έργα και Internet		28
Λογιστικά – Φοροτεχνικά και Internet		29
Οικονομία και Internet		31
Εμπόριο – Τράπεζες και Internet		32
Χρηματιστήριο – Σοφοκλέους – Internet		42
Διαφήμιση και Internet		44
Αγορά εργασίας		46
Άτομα με ειδικές ανάγκες και Internet		48
Η διακίνηση πνευματικών έργων μέσω Internet		49

<i>Το παιδί στο Διαδίκτυο</i>	51
<i>Πανεπιστημιακή εκπαίδευση</i>	52
<i>Ανοικτό Πανεπιστήμιο</i>	56

Κεφάλαιο 4

<i>Κανόνες καλής συμπεριφοράς στο Διαδίκτυο</i>	57
<i>Νέες μορφές επικοινωνίας – ψυχαγωγίας</i>	58
<i>Αρνητικές επιπτώσεις του Internet</i>	60
<i>Συμπεράσματα εργασίας</i>	63
<i>Αναφορές</i>	64

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Όλοι έχουμε ακουστά για το "όχημα του 21^{ου} αιώνα", το λεγόμενο Internet. Πόσο σίγουροι όμως είμαστε ότι κατανοούμε την έννοια αυτού του όρου; Άραγε κάνοντας μια δημοσκόπηση σε τυχαίο δείγμα ανθρώπων, θα γνώριζαν να μας δώσουν με απλά λόγια μια σαφή περιγραφή, για το τι είναι το Internet, πώς λειτουργεί στα πλαίσια μιας κοινωνίας και ποιες συνέπειες θετικές ή αρνητικές επιφέρει στους χρήστες του; Στην πραγματικότητα ελάχιστοι είναι εκείνοι που έχουν μια ολοκληρωμένη εικόνα, ενώ όλοι οι άλλοι είτε το βρίσκουν αδιάφορο σαν θέμα, είτε δεν έχουν ξεκαθαρίσει ακόμη στο μυαλό τους το θέμα Internet.

Επειδή το διαδύκτιο έχει μπει για τα καλά στη ζωή μας και πρωταγωνιστεί σε αρκετούς τομείς της θα προσπαθήσουμε να αναζητήσουμε μέσα από αυτή την εργασία, λίγα περισσότερα στοιχεία από όσα γνωρίζει η πλειοψηφία και να ανακαλύψουμε με ποιο τρόπο και σε ποιο βαθμό επηρεάζει τη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου σε κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό και πολιτιστικό επίπεδο.

Στο πρώτο κεφάλαιο περιγράφονται η δομή του Internet, οι ανάγκες που καλύπτει και παρουσιάζεται μια μελέτη για τις κατηγορίες χρηστών του Internet.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι κοινωνικές, πολιτικές οικονομικές και πολιτιστικές επιπτώσεις του Internet στον διεθνή και ειδικότερα στον ελληνικό χώρο.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι αρνητικές επιπτώσεις που έχει η ανεξέλεκτη πορεία του Internet ενώ παρουσιάζονται και τα συμπεράσματα της εργασίας μας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Internet ή διαδύκτιο στην Ελληνική ορολογία του, είναι υπολογιστές, χρήστες που ενώνουν διαφορετικά δίκτυα ανά τον κόσμο, στέλνοντας ότι πληροφορίες τους ζητηθούν, όπου υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης. Πρόκειται για μια ομάδα παγκόσμιων πόρων πληροφοριών. Είναι λάθος ο συλλογισμός ορισμένων που υποστηρίζουν την άποψη ότι το Internet είναι ένα δίκτυο υπολογιστών σαν αυτό που υπάρχει σε κάθε σπίτι ή σε κάθε γραφείο. Κύριο χαρακτηριστικό του Internet είναι η "οικουμενικότητα" αφού καταφέρνει να συνδέει εκατομμύρια χρηστών καθημερινά.

Αυτή τη στιγμή βρίσκονται συνδεδεμένοι στο Internet πάνω από τρία εκατομμύρια υπολογιστές σε όλο τον κόσμο και οι χρήστες που έχουν πρόσβαση σε αυτό ξεπερνούν τα τριάντα εκατομμύρια. Καθημερινά χρήστες συνδέονται μέσω Internet μεταξύ τους ή με άλλες υπηρεσίες ανταλλάσσοντας τεράστιους όγκους πληροφοριών. Το Internet δε γνωρίζει σύνορα και όρια, πολιτικούς ή θρησκευτικούς φραγμούς. Από την Ευρώπη ως τη Λατινική Αμερική και από την Κίνα ως την Ν. Αφρική γνωρίζει παντού δημοτικότητα και διεισδύει σε όλους τους τομείς της σύγχρονης ζωής. Με απλά λόγια αποτελεί το πρώτο παγκόσμιο βήμα επικοινωνίας.

πρώτη φορά στα τέλη της δεκαετίας του '80 σε δύο ερευνητικά ιδρύματα το Δημόκριτο και το Ινστιτούτο Τεχνολογικής Έρευνας (ΙΤΕ) του Πανεπιστημίου Κρήτης. Την περίοδο εκείνη όπως ήταν φυσικό, ελάχιστοι Έλληνες γνώριζαν ποια ήταν η μορφή και η χρησιμότητά του Διαδικτύου, ενώ οι πληροφορίες που παρείχαν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ήταν σχεδόν ανύπαρκτες. Σήμερα, η κατάσταση έχει αντιστραφεί με αποτέλεσμα οι περισσότεροι να γνωρίζουν, έστω και σε γενικές γραμμές, τι είναι το Internet και τι μπορεί να προσφέρει.

Η αντίστοιχη με το εξωτερικό έκρηξη του Internet στην Ελλάδα σημειώθηκε μόλις το 1995 όταν εντελώς ξαφνικά εντάθηκε το ενδιαφέρον. Την ίδια περίοδο, τα μέσα ενημέρωσης ξεκίνησαν μια μαραθώνια διαφημιστική καμπάνια για την προώθηση του νέου αυτού ευρήματος των ερευνητών, αφού ήταν σχεδόν σίγουρο ότι η απήχηση αλλά και τα κέρδη θα ήταν κάθε άλλο παρά ευκαταφρόνητα. Τη νέα αυτή "μόδα" εκμεταλλεύτηκαν και οι εκδοτικοί οίκοι που άρχισαν να εκδίδουν τα πρώτα περιοδικά, αποκλειστικό θέμα των οποίων ήταν - και είναι - οι συνεχείς εξελίξεις στο χώρο του Internet.

Το 1994 στάθηκε η χρονιά σταθμός στην εμφάνιση του πρώτου ιδιωτικού παροχέα πρόσβασης στο Internet, της HELLAS ON LINE (HOL). Ακολούθησαν σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα η COMPULINK η TECHLINK και άλλες εταιρείες που θέλησαν να εκμεταλλευτούν το πρόσφορο έδαφος που υπήρχε για επενδύσεις άκρως κερδοφόρες για το μέλλον. Αξίζει να αναφέρουμε ότι την ίδια χρονιά συστάθηκε και η μη κερδοσκοπική Ένωση Ελλήνων Χρηστών Internet (ΕΕΧΙ) που παρέχει υπηρεσίες πρόσβασης αλλά μόνο στα μέλη της.

Συνεχίζοντας τη σύντομη ανασκόπηση στη ιστορική εξέλιξη του Internet στην Ελλάδα, φτάνουμε στο σήμερα. Αποτέλεσμα όλων των άνωθεν κινητοποιήσεων των μέσων μαζικής ενημέρωσης και των ιδιωτικών εταιρειών είναι η λειτουργία τουλάχιστον 22 παροχέων πρόσβασης στο Internet στα τέλη του 1997, ενώ υπερδιπλάσιος είναι ο αριθμός των εταιριών αυτών που παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες. Βενιαμίν των εταιριών αυτών θεωρείται ο ΟΤΕNET, θυγατρική του ΟΤΕ που εισέβαλε

στην αγορά πριν από δύο περίπου χρόνια δημιουργώντας νέα δεδομένα στο χώρο.

Τελειώνοντας, είναι απαραίτητο να σημειωθεί ότι ο αριθμός των εταιρειών που παρέχουν πρόσβαση και υπηρεσίες σχετικά με το Internet είναι υπερβολικά μεγάλος για τα δεδομένα του "Ελληνικού" Internet. Υπολογίζεται ότι οι επόμενες χρονιές θα είναι εκείνες όπου ο σκληρός ανταγωνισμός θα υποχρεώνει πολλές από αυτές τις εταιρείες να κλείσουν ή να γίνουν ακόμη πιο εξειδικευμένες στο αντικείμενο τους, πράγμα που θα τις καταστήσει βιώσιμες σε αυτό τον τόσο ανταγωνιστικό χώρο.

Δομή του Internet

Ένα πολύ σημαντικό σημείο που θα πρέπει να εξετάσουμε αν θέλουμε να κατανοήσουμε πως πραγματικά "δουλεύει" το Internet είναι η δομή του, δηλαδή από ποια μέρη αποτελείται και τι εργασία επιτελεί το καθένα από αυτά.

Ο παγκόσμιος ιστός (world wide web) τι είναι και πώς δημιουργήθηκε.

Η ιστορία του WWW ξεκινά το Μάρτιο του 1989 στο εργαστήριο φυσικής του CERN της Ελβετίας, όταν κάποιοι επιστήμονες θέλησαν να μοιραστούν πληροφορίες σχετικές με την έρευνά τους, με άλλους συναδέλφους τους σε όλο τον κόσμο. Η υλοποίηση του σχεδίου ξεκίνησε το Νοέμβριο του 1990 με πολύ γρήγορους ρυθμούς. Ως τα Χριστούγεννα του ίδιου έτους έγινε η πρώτη επίδειξη πρόσβασης σε Hypertext³ κείμενα. Τον Ιανουάριο του 1993, υπήρχαν ήδη 50 WWW servers σε όλο το Internet, ενώ σήμερα υπάρχουν περίπου 10000 WWW. Αξιοσημείωτο είναι το ποσοστό των Mbytes που διακινούνται μέσω αυτών, αυξάνεται με γεωμετρική πρόοδο. Ο παγκόσμιος ιστός σκοπό έχει να προσφέρει μια απλή διασύνδεση μεταξύ χρηστών και πόρων του Internet χρησιμοποιώντας γραφικό τρόπο επικοινωνίας (graphical mode).

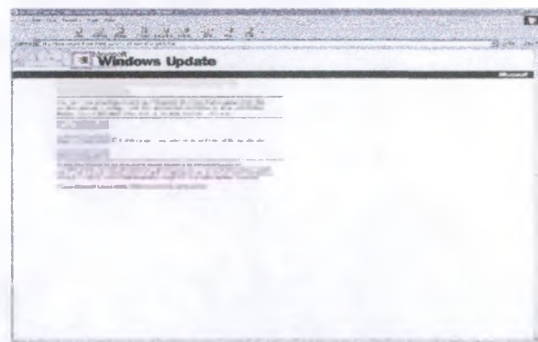
Ο παγκόσμιος ιστός αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά εργαλεία του Internet. Συγκεκριμένα, είναι ένα hypermedia πρωτόκολλο του οποίου η δημιουργία είχε ως σκοπό την ενοποίηση των πληροφοριών των πηγών του Internet σε ένα κοινό πρόγραμμα, έτσι ώστε να γίνεται πιο εύκολα η πρόσβαση από τους χρήστες του. Οι πληροφορίες που παρέχονται μέσω του Internet είναι αποθηκευμένες σε αρχεία τα οποία είναι διαφόρων τύπων όπως κειμένου, γραφικών, video και audio. Τα αρχεία αυτά που υπάρχουν στο δίκτυο υπό μορφή εγγράφων, εντοπίζονται εύκολα από τον ενδιαφερόμενο μέσω του Uniform Resource Locator, δηλαδή της "ηλεκτρονικής διεύθυνσης" τους.

³ "Η κοινωνία των Πληροφοριών", Εισηγήσεις Συνεδρίου Τ.Ε.Ε. 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πληροφορικής

Το WWW ήρθε να δώσει λύση σε πολλά από τα λειτουργικά προβλήματα των χρηστών του Internet. Στηρίζεται στη τεχνολογία hypermedia, χρησιμοποιεί δηλαδή κείμενο που περιέχει συνδέσμους (links) που οδηγούν άμεσα είτε σε άλλα κείμενα (γραφικά, ήχος, video) είτε σε άλλους πόρους (resources) του Internet. Με τη βοήθεια της URL (Universal Resource Locator) βρίσκουμε την ακριβή τοποθεσία του στόχου που μπορεί να αντιστοιχεί σε ένα κείμενο, έναν ήχο, ένα video clip και γενικότερα σε οποιοδήποτε τύπου πληροφορία στο δίκτυο. Τα κείμενα είναι γραμμένα στη γλώσσα Hyper Text Markup Language (HTML). Το WWW ακολουθεί κυρίως τη χρήση της αρχιτεκτονικής client-server δηλαδή τη μεταφορά πακέτων πληροφοριών από τον έναν υπολογιστή στον άλλο μέχρι την άφιξή τους στον τελικό παραλήπτη.

Το WWW έτυχε ενθουσιώδους υποδοχής και ευρείας αποδοχής, αφού άλλαξε τον τρόπο, αλλά και το χρόνο μετάδοσης πληροφοριών από τον server στον client, μέσω του Internet.

Υπάρχουν αρκετά προγράμματα που υλοποιούν την παραπάνω φιλοσοφία του WWW. Πιο δημοφιλή είναι το Netscape Communicator και ο Internet Explorer (Σχήμα 1).

Σχήμα 1: Τα περιβάλλοντα Netscape και Internet Explorer

Το λεξικό του Internet

Για να μπορέσουμε να αναπτύξουμε αλλά ταυτόχρονα και να κατανοήσουμε το θέμα αυτής της εργασίας απαραίτητο είναι να γνωρίζουμε αρκετά καλά την ορολογία του Internet. Στον κόσμο του Internet λοιπόν, όπως και σε κάθε ξεχωριστό επιστημονικό τομέα, χρησιμοποιείται ένας

συγκεκριμένος γλωσσικός κώδικας. Χαρακτηριστικά θα αναφέρουμε και θα αναλύσουμε τους πιο γνωστούς όρους που λίγο πολύ όλοι έχουμε ακούσει, έστω και αν δεν έχουμε ασχοληθεί με το αντικείμενο⁴.

α) BROWSER

Είναι πρόγραμμα που επιτρέπει στον χρήστη να περιπλανιέται στις ιστοσελίδες του WWW.

β) CYBERSPACE (ΚΥΒΕΡΝΟΧΩΡΟΣ)

Ο πρώτος που σκέφτηκε και χρησιμοποίησε τον όρο αυτό ήταν ο Γουίλιαμ Γκίμπσον στο βιβλίο του ο "Νευρομάντης". Σήμερα ο όρος χρησιμοποιείται για να δείξει πώς η νέα τεχνολογία έχει δημιουργήσει ένα δικό της ενιαίο κόσμο που τον κυβερνά και τον ελέγχει.

γ) Dial-up σύνδεση

Είναι η σύνδεση δύο υπολογιστών μέσω μιας κοινής τηλεφωνικής γραμμής. Σήμερα αυτή είναι η πιο διαδεδομένη μέθοδος που χρησιμοποιούν οι χρήστες Η/Υ. Για να υλοποιηθεί η σύνδεση αρκεί ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής, μια τηλεφωνική γραμμή και ένα modem.

δ) Διεύθυνση Internet

Είναι μια διεύθυνση που μπορεί να έχει κάθε χρήστης του Internet επιτρέποντας του να στέλνει και να δέχεται μηνύματα και έγγραφα από χρήστες σε όλο τον κόσμο. Αποτελεί μια από τις βασικότερες και ίσως από τις πλέον ευρέως διαδεδομένες υπηρεσίες που προσφέρει το Internet. Μέσω του e-mail⁵ δίνεται η δυνατότητα για ταχύτατη επικοινωνία ανάμεσα σε δύο ή περισσότερους χρήστες σε οποιοδήποτε μέρος της υφηλίου για ανταλλαγή μηνυμάτων, αρχεία κειμένου ή αρχεία οποιασδήποτε μορφής. Εκτός της λήψης και της αποστολής μηνυμάτων ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να εγγραφεί συνδρομητής στα ηλεκτρονικά ισοδύναμα εφημερίδων ή περιοδικών. Με τον ίδιο τρόπο επιτυγχάνεται εγγραφή σε mailing list (λίστα ανθρώπων με κοινά ενδιαφέροντα).

⁴ "Οδηγός για το Internet", Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

⁵ "Microsoft Press-Internet Explorer 5", Resource Kit.

ε) FTP (File Transfer Protocol)

Πρωτόκολλο που χρησιμοποιείται για τη διακίνηση δεδομένων ανάμεσα σε χρήστες. Η υπηρεσία FTP επιτρέπει την αντιγραφή αρχείων από τον ένα υπολογιστή στον άλλο. Πρόκειται για μια από τις σημαντικότερες υπηρεσίες του Internet. Και αυτό διότι επιτρέπει στον οποιοδήποτε χρήστη να μεταφέρει αποθηκευμένα δεδομένα οποιουδήποτε τύπου χωρίς κανένα περιορισμό. Για παράδειγμα πολλά από τα προγράμματα που χρησιμοποιούνται στο Internet δημιουργούνται και συντηρούνται από κάποια μεμονωμένα άτομα που διανέμουν στη συνέχεια αυτά τα αρχεία σε ολόκληρο τον κόσμο μέσω της υπηρεσίας FTP.

στ) HYPERTEXT

Σύνδεσμος δύο ηλεκτρονικών εγγράφων με τη χρήση υπογραμμισμένων λέξεων. Επιλέγοντας μια υπογραμμισμένη λέξη, ο χρήστης μπορεί να μεταπηδήσει από το ένα αρχείο σε ένα άλλο που περιέχει την υπογραμμισμένη λέξη.

ζ) MODEM

Είναι η συσκευή που τοποθετείται μεταξύ του υπολογιστή και της τηλεφωνικής γραμμής μέσω της οποίας γίνεται η σύνδεση του υπολογιστή με το Internet.

η) INTERNET PROTOCOL

Το πρωτόκολλο επικοινωνίας του Internet.

θ) NETSURFING

Το ταξίδι των συνδρομητών στον κυβερνοχώρο του Διαδικτύου.

ι) Παγκόσμιος Ιστός (www)

Σύστημα "πλοήγησης" στο Internet.

ια) SERVER

Υπολογιστής που διαθέτει τα αρχεία του στους υπόλοιπους χρήστες του δικτύου.

ιβ) TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol)⁶

Είναι το αρχικό πρωτόκολλο που χρειάζεται ο χρήστης για πρόσβαση στο Internet.

ιγ) USENET

Το αποτελούν περισσότερα από 10.000 groups που καλύπτουν όλα τα πιθανά και απίθανα θέματα όπου μπορεί ο χρήστης να συζητήσει ζωντανά, να ανταλλάξει απόψεις ή πληροφορίες επί παντός επιστητού.

ιδ) TALK

Από τις βασικές λειτουργίες του Internet αφού η εντολή αυτή επιτρέπει την άμεση επικοινωνία δύο χρηστών με την προϋπόθεση ότι και οι δύο χρήστες χρησιμοποιούν τον υπολογιστή τους την ίδια χρονική στιγμή.

ιε) IRC (Internet Relay Chat)

Είναι το party line του Internet. Το IRC επιτρέπει την ταυτόχρονη επικοινωνία ενός μεγάλου αριθμού χρηστών, οι οποίοι χωρίζονται σε ομάδες ανάλογα με το θέμα που συζητούν.

ιστ) ISP (Παροχέας Υπηρεσιών Internet)

Παροχείς υπηρεσιών είναι συνήθως επιχειρήσεις που διαθέτουν υπολογιστές συνδεδεμένους με το Internet. Οι χρήστες μπορούν να συνδεθούν με τους υπολογιστές τους μέσω τηλεφωνικών γραμμών ή άλλου τρόπου (μισθωμένο καλώδιο), αγοράζοντας το δικαίωμα πρόσβασης. Οι παροχείς υπηρεσιών δέχονται να φιλοξενήσουν ή και να δημιουργήσουν στους υπολογιστές τους τις ιστοσελίδες ιδιωτών, έναντι βέβαια αμοιβής.

ιζ) Carrier Provider (Φορέας Μεταφοράς Δεδομένων)

Είναι ο μεσάζον που συνδέει τον παροχέα υπηρεσιών Internet, με το υπόλοιπο Internet. Πολλοί ISP's είναι ταυτόχρονα και CARRIER PROVIDER.

ιη) Μέσος χρήστης Internet

Θεωρείται εκείνος που είναι συνδρομητής σε ένα ISP⁷ μέσω τηλεφωνικής γραμμής. Με την εγκατάσταση απλών προγραμμάτων στον υπολογιστή

⁶ “Οδηγός για το Internet”, Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

⁷ “The digital Revolution”, Richmond S.

του, μπορεί να εισχωρεί στις υπηρεσίες του Internet. Πολλές φορές μάλιστα έχει τη δυνατότητα να διαθέτει και την προσωπική του Ιστοσελίδα.

Ο κατάλογος με τις υπηρεσίες είναι σχεδόν ατελείωτος και καθημερινά αναπτύσσονται καινούργιες. Ήδη βρίσκονται σε δοκιμή νέες μέθοδοι teleconferencing που επιτρέπουν τη συνομιλία ή συνεδριάσεις εξ' αποστάσεως με τη χρήση video.

Μηχανές Ερευνας (SEARCH ENGINES)

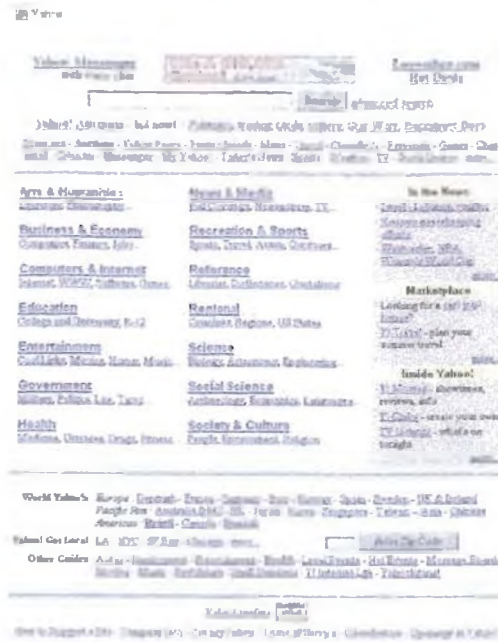
Ο αριθμός των sites που περιλαμβάνει το Internet είναι τεράστιος και συνεχώς διευρύνεται ακόμη περισσότερο. Ο όγκος των πληροφοριών που διοχετεύονται καθημερινά στο κοινό εξαιρετικά μεγάλος. Αρκεί βέβαια να πληκτρολογήσουμε την ηλεκτρονική διεύθυνση του site που μας ενδιαφέρει και να εμφανιστεί στην οθόνη. Πολλές φορές όμως δεν είναι εφικτό να γνωρίζουμε την ακριβή διεύθυνση. Το δύσκολο πλέον δεν είναι η ύπαρξη γνώσεων αλλά η εύρεση τους. Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, για την αναζήτηση οποιασδήποτε πληροφορίας το πρώτο που μας έρχεται στο νου είναι ο χαώδης κόσμος του Internet. Το πρόβλημα αυτό ήρθαν να λύσουν δύο φοιτητές μόλις πριν 4 χρόνια. Πρόκειται για τους Jerry Yang και τον David Filo. Άρχισαν να "σερφάρουν" στο δίκτυο με μανία και για να οργανώσουν τις νυχτερινές διασκεδάσεις τους, δημιούργησαν τους καταλόγους YAHOO⁸, προσπαθώντας να βοηθήσουν τους συμφοιτητές τους στο STANFORD να εντοπίσουν ενδιαφέρουσες τοποθεσίες. Το ιδιαίτερα κερδοφόρο, όπως αποδείχτηκε αργότερα, χόμπι απασχολούσε τους δύο φοιτητές ακόμη και ολόκληρα εικοσιτετράωρα προκειμένου να εντάξουν όποιο site έβρισκαν στο δρόμο τους σε κατηγορίες βάσει του περιεχομένου του.

⁸ "Our New World", Unknown Author.

Σχήμα 2: Το περιβάλλον AltaVista

Σήμερα εκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον κόσμο ξεκινούν το ταξίδι τους στο WEB μέσα από ένα ή περισσότερα από τα 14 "κλειδιά" του YAHOO!. Κατηγορίες όπως Τέχνες, Επιχειρήσεις, και Οικονομία, Ψυχαγωγία, Υγεία, Επιστήμη βρίσκονται μέσα σε μία "context base" (βάση περιεχομένου) αναζήτηση, όπως ονομάζεται. Ακόμα όμως και ένας αυξανόμενος στρατός από επίδοξους surfers πλήρους απασχόλησης δε προλαβαίνουν να ακολουθήσουν το ραγδαία επεκτεινόμενο σύμπαν των σελίδων του Internet, γεγονός που εξηγεί γιατί το YAHOO! έχει συγχωνεύσει τη μηχανή αναζήτησης της AltaVista, ώστε να μπορεί να παρέχει μια πλήρη υπηρεσία καταλόγων για αναζητήσεις βάσει περιεχομένου.

Σχήμα 3: Το περιβάλλον YAHOO!

Το YAHOO! έκανε τη δημόσια εμφάνισή του στις αρχές του '96 και από τότε βρίσκεται σε συνεχή ανάπτυξη που βασίζεται σε διαχωρισμούς βάσει γεωγραφικών, δημογραφικών και θεματικών στοιχείων. Στο πλαίσιο του δημογραφικού προσανατολισμού περιλαμβάνονται προϊόντα όπως το YAHOO! LIGANS! , ένας δικτυακός οδηγός για παιδιά και το MY YAHOO! ένας οδηγός τον οποίο ο χρήστης μπορεί να προσαρμόσει σύμφωνα με τις ανάγκες του.

Άλλοι μηχανισμοί αναζήτησης είναι η LYCOS, η INFOSEEK και άλλες που ακολουθούν με αξιώσεις και ανταγωνίζονται στον χώρο της πληροφόρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΟΥ INTERNET

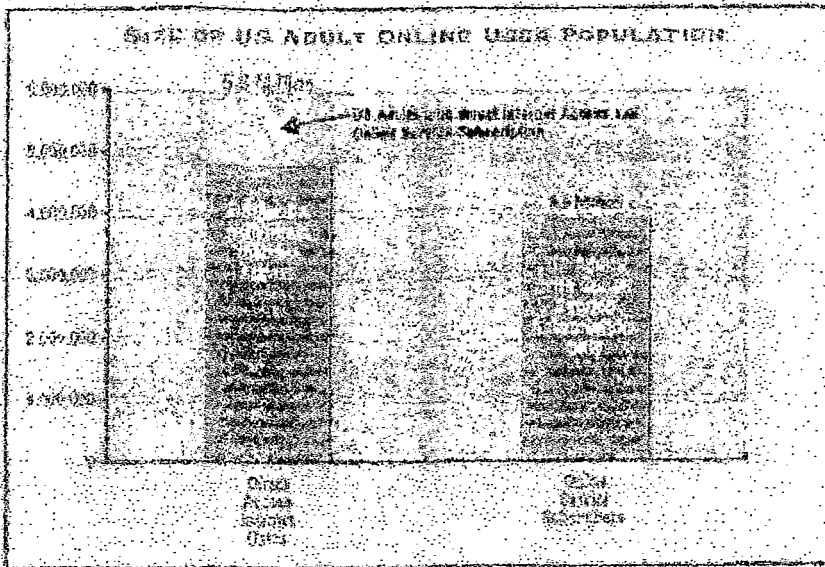
Το φαινόμενο Internet έχει απασχολήσει και απασχολεί συνεχώς τους επιστήμονες που ασχολούνται με τη Πληροφορική. Παρακολουθούν συνεχώς την εξέλιξη του με μεγάλο ενδιαφέρον κάνοντας διαρκώς έρευνες για το πόσο και ποιοι είναι εκείνοι το χρησιμοποιούν περισσότερο και το βαθμό εισχώρησης του στους διάφορους τομείς της ζωής μας.

Το Αμερικάνικο Ινστιτούτο Ερευνών, O' REILLY και ASSOCIATES γνωστοποίησε μια πρόσφατη έρευνα που έγινε σε δείγμα του Αμερικανικού κοινού, σχετικά με τη διείσδυση του Internet.

Η έρευνα αυτή διαχωρίζει τους χρήστες του Διαδικτύου σε κατηγορίες ανάλογα με το φύλλο, την ηλικία, το εισόδημα, την εργασία και τον αριθμό των εργαζομένων ανά επιχείρηση. Παράλληλα, κάνει και έναν ακόμη μεγάλο διαχωρισμό, μεταξύ εκείνων που έχουν άμεση πρόσβαση στο Internet, όπως π.χ. οι επιχειρήσεις, τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, όπου τα μέλη τους έχουν τη δυνατότητα να εισέλθουν στο Internet ανά πάσα στιγμή και σε εκείνους που μεμονωμένα έχουν γίνει συνδρομητές στο Internet και πληρώνουν κάποια συνδρομή σε κάποιο provider πχ OTENET κλπ για την παροχή των υπηρεσιών τους.

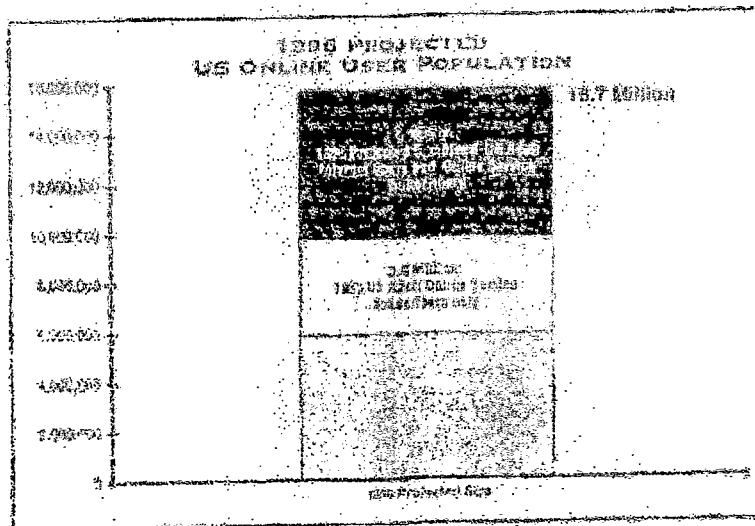
Τα αποτελέσματα αυτά αν και έχουν αλλάξει κατά πολύ αυτά τα χρόνια που έχουν μεσολαβήσει είναι σίγουρα εξαιρετικά ενδιαφέροντα και αξίζει τον κόπο να τα εξετάσουμε και να τα λάβουμε υπόψη μας.

Για να γίνει πιο κατανοητός ο σχολιασμός αυτής της έρευνας παραθέτουμε τα αντίστοιχα διαγράμματα (πηγή: Internet Survey: Size of U.S. Adult Online User Population). Τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα της έρευνας απέδειξαν πώς 5,8 εκατ. Αμερικάνοι ενήλικες είχαν άμεση πρόσβαση στο Internet, ενώ 3,9 εκατ. ήταν συνδρομητές στις υπηρεσίες του. Περίπου 1 εκατ από το σύνολο αυτό είχαν και άμεση πρόσβαση στο Internet ήταν και συνδρομητές ταυτόχρονα (σχήμα 1).

Σχήμα 1: Ποσοστό ενήλικων που έχουν πρόσβαση στο Internet

Απόρροια των παραπάνω αποτελεσμάτων ήταν η υποθετική έρευνα για το πώς θα εξαπλωθεί το Internet την επόμενη χρονιά. Βάση λοιπόν των δεδομένων οι επιστήμονες συμπέραναν πώς τα επόμενα χρόνια θα άγγιζαν τα 16 εκατ. εκ των οποίων τα 5,8 εκατ θα ήταν συνδρομητές των υπηρεσιών Internet και τα 6 εκατ θα ανήκαν και στις δύο κατηγορίες (σχήμα 2).

Σχήμα 2: Πιθανή εξέλιξη του "πληθυσμού" του Internet

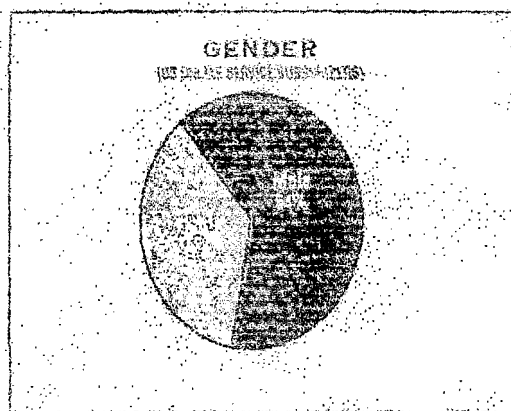
Παρατηρούμε λοιπόν με πόσο ραγδαίους ρυθμούς εξελίσσεται το ενδιαφέρον του κοινού για το Internet από χρόνο σε χρόνο. Σχεδόν κανένας

δεν έχει μείνει αμέτοχος στο φαινόμενο που λέγεται Internet, ακόμη και όσοι δεν έχουν ασχοληθεί ποτέ με την επιστήμη των Η/Υ.

Για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι, εξετάζουμε κάθε περίπτωση ξεχωριστά:

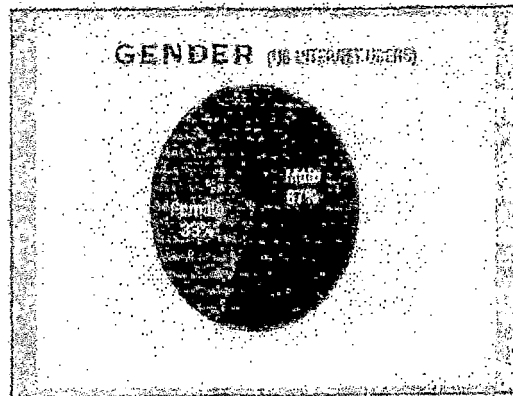
α) Με βάση το φύλλο:

Αποδεικνύεται πώς και στις δύο κατηγορίες (χρήστες με άμεση πρόσβαση και συνδρομητές), οι άνδρες είναι εκείνοι που έχουν τα πρωτεία στη χρήση του Internet. Οι γυναίκες έχουν μόλις το 33% και 36% αντίστοιχα, ενώ οι άνδρες κατέχουν το 67% και 64% αντίστοιχα. Φανερό είναι πώς οι άνδρες ενδιαφέρονται περισσότερο ίσως και λόγω εργασίας για το Internet, από τις γυναίκες που δεν ακολουθούν τόσο γρήγορα τις εξελίξεις. Οι γυναίκες παραμένουν στους παραδοσιακούς τρόπους ενημέρωσης και ψυχαγωγίας και μόνο αυτές που ανήκουν στον επαγγελματικό στίβο ενδιαφέρονται και ασχολούνται λόγω απαίτησης της εργασίας τους (σχήμα 3 - 4).

Σχήμα 3: Συνδρομητές στο Internet

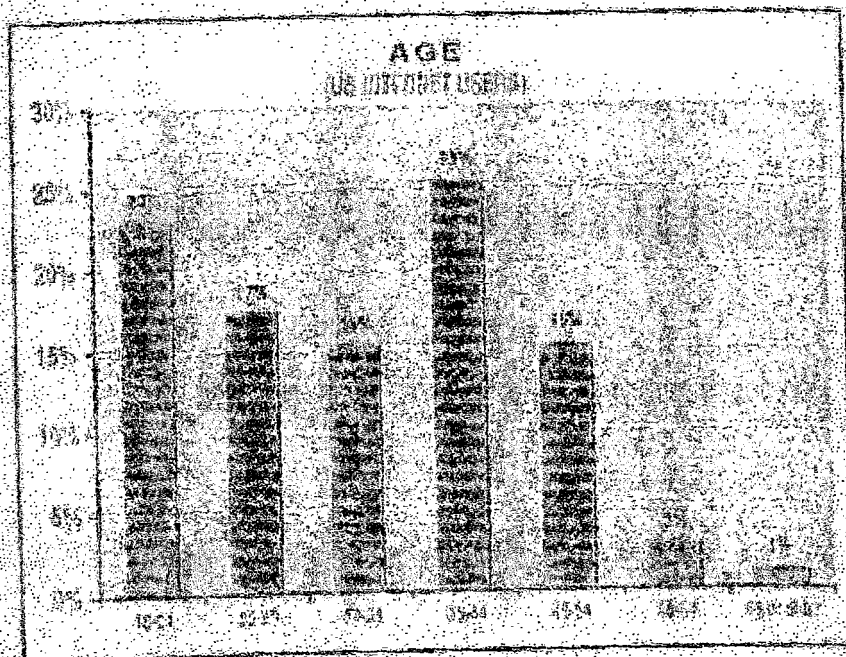
Παρόλο το χαμηλό ποσοστό παρουσίας της γυναίκας στον κυβερνοχώρο, είναι φανερό πώς οι θετικές επιστήμες δεν αποτελούν πλέον μονάχα ανδρικό προνόμιο.

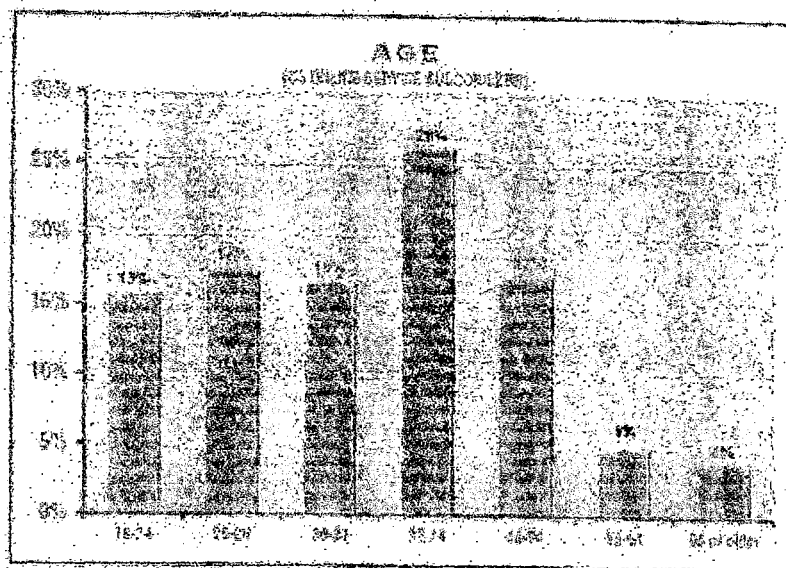
Σχήμα 4: Χρήστες στο Internet

β) Με βάση την ηλικία:

Ανάλογη έρευνα έγινε συγκριτικά με τις ηλικίες των χρηστών του Internet (Σχήμα 5,6). Ποιες ηλικίες συγκεντρώνουν τους περισσότερους και ποιες τους λιγότερους χρήστες; Οι ηλικιακές κατηγορίες που συγκεντρώνουν τους περισσότερους χρήστες του Διαδικτύου είναι μεταξύ 35-44 σε ποσοστό 25% (26% για τους συνδρομητές) και 18-24 σε ποσοστό 23% (15% για τους συνδρομητές) καθώς και 25-39 σε αναλογία 17%. Αυτό συμβαίνει για διαφορετικούς λόγους σε κάθε κατηγορία. Τα πολύ νέα άτομα ασχολούνται με το Internet γιατί το θεωρούν ως ένα σύγχρονο μέσο ψυχαγωγίας. Η πλειοψηφία των νέων διαθέτουν Η/Υ στο σπίτι τους αλλά υπάρχει και η πρόσβαση μέσω κάποιου πανεπιστημίου ή κάποιου Cybercafe. Οι νέοι επικοινωνούν μέσω Internet μεταξύ τους με μηνύματα, ενημερώνονται, παίζουν παιχνίδια, ακούν μουσική κλπ και γενικότερα ακολουθούν το ρεύμα και τις τάσεις της εποχής τους όπου μέρος τους είναι και το Internet.

Σχήμα 5: Ηλικίες χρηστών στο Internet

Σχήμα 6: Ηλικίες συνδρομητών στο Internet

Οι λίγο μεγαλύτεροι σε ηλικία θεωρούν το Internet ως ένα μέσο ενημέρωσης σε θέματα που αφορούν τη δουλειά τους, πχ χρηματιστήριο, άνοιγμα νέων αγορών, διαφήμιση κλπ. Πέρα από αυτό το Internet θεωρείται ως μια

τεράστια βιβλιοθήκη. Μπορεί κανείς να βρει άπειρα βιβλία της αρεσκείας του από λογοτεχνία μέχρι επιστημονικά συγγράμματα. Το γεγονός βέβαια πως και όσοι ανήκουν σε αυτές τις κατηγορίες θεωρούν το Internet και ως χόμπι που τους ξεκουράζει και τους βοηθά να ξεφεύγουν από τα προβλήματα της δουλειάς ανεβάζει ακόμη πιο πολύ τα ποσοστά.

Τέλος παρατηρώντας τις λίγο μεγαλύτερες ηλικίες, διαφαίνεται πόσο λίγο έχουν επηρεαστεί από το Internet. Τα ποσοστά δεν ξεπερνούν το 1% - 3% (4% - 5% για τους συνδρομητές) στις ηλικίες μεταξύ 55 και πάνω. Διαπιστώνουμε λοιπόν μια άγνοια και μια απάθεια του μεγαλύτερου σε ηλικία κοινού. Αυτό ίσως να συμβαίνει γιατί οι περισσότεροι άνθρωποι αυτής της ηλικίας έχουν πλέον εγκαταλείψει την παραγωγική διαδικασία και δεν ασχολούνται τόσο με τις ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις. Είναι όμως σχεδόν σίγουρο πως έχουν ακούσει για τον απέραντο κόσμο του Internet αφού έχει μπει για τα καλά στη ζωή όλων.

γ) Με βάση το εισόδημα του νοικοκυριού:

Νοικοκυριά με χαμηλό εισόδημα είναι λογικό λόγω των οικονομικών δυσχερειών τους να μην έχουν τη δυνατότητα να έχουν επαφή με το Internet (ποσοστό 3% και 5% για συνδρομητές). Από την άλλη μεριά παρατηρούμε πως και άνθρωποι με υψηλές οικονομικές δυνατότητες, παρουσιάζονται αδιάφοροι για το Internet. Η παραπάνω παρατήρηση φαντάζει αντιφατική σύμφωνα με την προηγούμενη περίπτωση.

Οι τάξεις εκείνων που δεν έχουν οικονομικές δυσκολίες και ζουν μια άνετη ζωή χωρίς ελλείψεις, δεν ασχολούνται με το Internet, πρώτον γιατί δεν έχουν το χρόνο να ασχοληθούν και δεύτερον γιατί πέραν της ψυχαγωγίας δεν ψάχνουν τίποτε μέσω Internet για τη βελτίωση της θέσης τους και του βιοτικού τους επιπέδου.

Περιορίζονται μόνο να ενημερώνονται στις αλλαγές που αφορούν το δικό τους τομέα εργασίας. Σε αντίθεση με τα παραπάνω υπάρχει ένα υψηλό ενδιαφέρον για τον κόσμο του Internet και τις υπηρεσίες που παρέχει (σε ποσοστό 25% και 22% νοικοκυριών με εισόδημα \$50-75 και \$35-50

αντίστοιχα) από εκείνους που το εισόδημά τους βρίσκεται στα μεσαία επίπεδα της οικονομικής πυραμίδας.

Τα άτομα με μεσαίο εισόδημα βρίσκουν διέξοδο στο Internet πιστεύοντας πως θα τους βοηθήσει να ανεβάσουν το βιοτικό τους επίπεδο. Μέσω του κυβερνοχώρου μπορεί κανείς να αναζητήσει μια καλύτερη εργασία (πχ μικρές αγγελίες), να αναπτύξει νέα ενδιαφέροντα και να ανοίξει τους πνευματικούς του ορίζοντες για την αναζήτηση μιας καλύτερης ποιότητας ζωής.

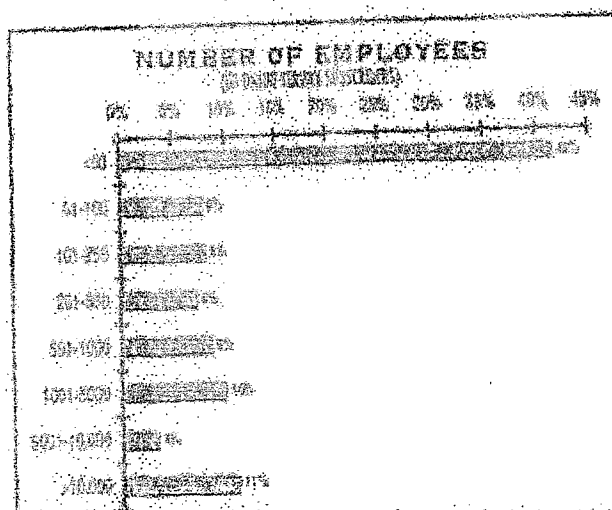
δ) Με βάση τη λειτουργία της εργασίας (σχήμα 9-10).

Οι παρακάτω σχηματικές απεικονίσεις αφορούν την εισχώρηση του Internet σε βασικούς, σύγχρονους εργασιακούς χώρους όπως οι πωλήσεις, η διαφήμιση, η εκπαίδευση κλπ. Η έρευνα περιλαμβάνει και τις δύο κατηγορίες χρηστών δηλαδή και εκείνους με άμεση πρόσβαση και εκείνους που είναι μεμονωμένοι συνδρομητές. Και στις δύο περιπτώσεις είναι εμφανές πως το Internet έχει εισέλθει σε μεγάλο βαθμό στο κλάδο των πωλήσεων (20% - 25%) και σε πολύ μικρό βαθμό στο χώρο του Marketing Promotion (1% - 2%). Είναι κατανοητό πως το ποσοστό είναι αρκετά μεγάλο στο χώρο των πωλήσεων γιατί οι εργαζόμενοι σε αυτόν τον τομέα αναζητούν συνεχώς νέες αγορές να πουλήσουν τα προϊόντα τους και νέους πελάτες να συνεργαστούν. Παρόλα αυτά φαίνεται πως οι ειδικοί προτιμούν τους παραδοσιακούς Marketing Promotion, αφού η έρευνα δείχνει πως ελάχιστοι από αυτούς εμπιστεύονται το Internet για τη διεκπεραίωση των εργασιών τους. Οσον αφορά τη διείσδυση του Internet σε άλλους χώρους εργασίας αυτό αλλάζει συνεχώς αφού εξαρτάται άμεσα από όλους εμάς που αποτελούμε μέρος της παραγωγικής διαδικασίας, σε πόσο μεγάλο βαθμό χρησιμοποιούμε στην επαγγελματική μας ζωή το Internet.

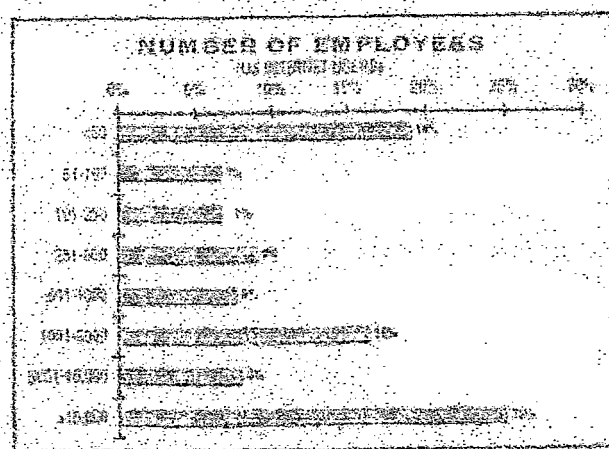
ε) Με βάση τον αριθμό των εργαζομένων ανά επιχείρηση.

Στις μέρες μας, μας ενδιαφέρει να μάθουμε πόσο το Internet έχει εισχωρήσει στη παραγωγική διαδικασία. Επιχειρήσεις που απασχολούν πολλούς υπαλλήλους > 10.000 κατέχουν ένα ποσοστό 25% και επιχειρήσεις που

απασχολούν λίγους υπαλλήλους < 50 κατέχουν 19% των χρηστών με άμεση πρόσβαση στο Internet. Αυτό ίσως είναι και τυχαίο γιατί κάθε άνθρωπος μπορεί να χρησιμοποιεί το Internet ανεξάρτητα από την εργασία του. Φυσικά είναι λογικό οι μεγάλες επιχειρήσεις να έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν πρόσβαση στο Internet στους υπαλλήλους τους λόγω οικονομικής ισχύος. Από την άλλη πλευρά οι μικρές επιχειρήσεις επιζητούν τη πρόσβαση στο Internet για να προωθήσουν πιο εύκολα και γρήγορα τα προϊόντα τους (Σχήμα 7,8).

Σχήμα 7: Αριθμός υπαλλήλων εταιρειών που είναι συνδρομητές στο Internet

Σχήμα 8: Αριθμός υπαλλήλων εταιρειών που είναι χρήστες στο Internet

Συμπεράσματα

Το διαδίκτυο εξυπηρετεί εκατομμύρια χρήστες σε όλο τον κόσμο. Τα web sites αυξάνονται ραγδαία και η χρήση είναι συνεχής. Ηδη, παρατηρείται μεγάλος φόρτος, σε γραμμές επικοινωνίας και προβλήματα λόγω πλήθους sites. Έχουν εκφραστεί ανησυχίες ότι το Internet δεν θα επαρκεί για να καλύπτει τις ανάγκες που συνεχώς διευρύνονται εφόσον όλο και περισσότερο αυξάνεται το ενδιαφέρον αλλά και η χρήση του γίνεται πλέον επιτακτική σε όλους τους τομείς της πολιτικο-κοινωνικό-οικονομικής πολιτικής.

Διαφαίνονται λοιπόν, λύσεις που βέβαια βρίσκονται σε αρχικό στάδιο, όπως η δημιουργία ενός δεύτερου διαδικτύου. Πρόκειται για το λεγόμενο Internet II. Μοναδική καινοτομία που βέβαια αυτή τη στιγμή φαίνεται πολύ μακρινή και βρίσκεται μόνο στα λόγια. Μιλάμε για ένα ξεχωριστό αυτόνομο δίκτυο, το οποίο θα λειτουργεί παράλληλα με το υπάρχον Internet και θα δώσει λύση με την παροχή χώρου δραστηριότητας.

Πρόσφατα, η εταιρεία Quest Communications International, δώρισε στο έργο ένα μέρος της δομής της αξίας \$500 εκ. με γραμμές που αρχικά θα έχουν χωρητικότητα 10 Gbps. Άλλες εταιρείες που έχουν δηλώσει την ενεργή τους υποστήριξη στο έργο είναι οι Cisco Systems, Nortel και DARPA.

Πώς εξαπλώνεται το Internet στην Ευρώπη

Πρόσφατες έρευνες και στατιστικές μελέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έδωσαν απαντήσεις σε πολλούς στην ερώτηση για το ποιες χώρες της Ευρώπης έχουν τα πρωτεία στη χρήση του Internet.

Μέχρι τώρα πολλοί πίστευαν πως η Γερμανία, η Μ Βρετανία, η Γαλλία, ήταν οι χώρες που είχαν κερδίσει την πρώτη θέση όσον αφορά τη διείσδυση του Internet σε αυτές. Οι υποθέσεις αυτές είναι άστοχες, αφού τα στατιστικά στοιχεία των ερευνών αποκαλύπτουν την πανηγυρική πρωτιά των Φιλανδών (Ιούλιος 1997), σε συνάρτηση πάντα με τα υπόλοιπα 15-κράτη μέλη. Με μέσο όρο⁹ 10.0 Internet hosts (υπολογιστές συνδεδεμένους στο δίκτυο), ανά 1000 κατοίκους, η Φιλανδία έρχεται πρώτη με 65,8 Internet hosts. Δεύτερη έρχεται η Σουηδία (32,1) και τρίτη η Δανία με 26,2 Internet hosts. Τις τελευταίες πέντε θέσεις καταλαμβάνουν οι χώρες του νότου: Γαλλία 5,0, Ιταλία 3,7, Ισπανία 3,1, Ελλάδα 1,9 και τελευταία η Πορτογαλία με 1,8 Internet hosts ανά 1000 κατοίκους.

Το σημαντικότερο και ουσιαστικότερο πρόβλημα των Ν. Ευρωπαϊκών χωρών είναι η έλλειψη υποδομής του Internet, θέτοντας σε συνεχή κίνδυνο εθνικά δίκτυα Internet εξαιτίας κυκλοφοριακής συμφόρησης, γι 'αυτό και μια αναβάθμιση των υπαρχόντων δικτύων θα μπορούσε να οδηγήσει σε αποφυγή του προβλήματος.

Το www είναι η υπηρεσία με τη μεγαλύτερη κίνηση στο Internet (1994 το ποσοστό ήταν 16%, ενώ το 2000 υπολογίζεται ότι τα 3/4 του Internet θα χρησιμοποιούν την υπηρεσία αυτή. Ακολουθεί το e-mail με 24%, έναντι 6% το Δεκέμβριο του 1994, ενώ οι υπηρεσίες FTP και Telnet δεν χρησιμοποιούνται πλέον από το ευρύ κοινό, αλλά παραμένουν δημοφιλείς στις Παν/κές κοινότητες.

Η εξάπλωση του Internet σε παγκόσμιο επίπεδο

Σε παγκόσμιο επίπεδο η μεγαλύτερη διείσδυση του Internet παρατηρείται στη Β. Αμερική και κυρίως στις ΗΠΑ. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της εταιρείας

⁹ "The Digital Revolution", Richmond S.

Forrester Researcher Inc (εταιρεία ερευνών)¹⁰, υπολογίζεται ότι τα έσοδα από τις υπηρεσίες που παρέχει το Internet θα πενταπλασιαστούν τα επόμενα δύο χρόνια και θα δεκαπλασιαστούν μέχρι το 2000, σε σύγκριση με το 1997. Μέσα στο έτος 1999 οι πωλήσεις υπηρεσιών Internet αναμένεται να φτάσουν τα 15,3 δις δολάρια και την επόμενη χρονιά οι εκτιμήσεις αναφέρουν πωλήσεις ύψους \$29,66 δις.

Οι χώρες που ακολουθούν τη διεθνή κατάταξη όσον αφορά τη χρήση του Internet είναι η Ευρώπη των 15 και η Ιαπωνία. Σε χαμηλότερες θέσεις βρίσκονται η Λατινική Αμερική, η Αφρική και η Κίνα.

Άλλο ένα σημαντικό ερώτημα που μπορεί να θέσει κανείς για το θέμα της παγκοσμιοποίησης του Internet είναι η γλώσσα που χρησιμοποιείται στα εμπορικά www sites των χωρών της ΕΕ. Η πιο δημοφιλής γλώσσα πάντως δεν είναι τα Αγγλικά, αλλά η εθνική γλώσσα κάθε χώρας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, είναι οι χώρες που η οικονομία τους στηρίζεται στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και στις οποίες διακρίνεται μια έντονη κινητικότητα και πολ/σμός του αριθμού των σελίδων στο Web. Κατά τη άποψη του ενημερωτικού φυλλαδίου Info-Attica, υπάρχει μια λογική εξήγηση στον παραπάνω προβληματισμό. Εξηγεί ότι υπάρχουν χώρες με μεγάλο αριθμό Web σελίδων, παρότι έχουν χαμηλό αριθμό hosts, είναι ότι οι μικρότερες εταιρείες συχνά δε φτάνουν στο κρίσιμο σημείο να "ανοίξουν" κάποιο κατάλληλο Web site αλλά έχουν τη τάση να υποστηρίζονται από τον ISP.

¹⁰ <http://www.cypercat>.

Πόσοι και ποιοί είναι οι Έλληνες χρήστες

Σύμφωνα με υπολογισμούς έγκυρων πηγών, οι "δικτυωμένοι" Έλληνες ανέρχονται μόλις στις 100.000. Σίγουρα αυτό το νούμερο φαντάζει μικρό, όμως είναι σχεδόν σίγουρο πως θα αυξηθεί σημαντικά στο άμεσο μέλλον.

Συμπεράσματα δύο ερευνών που έλαβαν χώρα στα μέσα του 1997 (από την Creative Marketing σε συνεργασία με την Amer Nielsen Research και την ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας "Ελευθεροτυπία"), με τη μέθοδο των ερωτηματολογίων που είχαν καταχωρηθεί στο Internet, υποστηρίζουν ότι οι χρήστες του Internet, είναι κάθε άλλο παρά νεαρά άτομα που δικτυώνονται τις βραδινές ώρες καθώς και τις πρώτες πρωινές, ψάχνοντας για ιστοσελίδες πορνογραφικού περιεχομένου. Τα αποτελέσματα και των δύο ερευνών έδειξαν πως το 90% των χρηστών του δικτύου είναι άνδρες ηλικίας 21 - 34 ετών και χρησιμοποιούν το Internet για λόγους ψυχαγωγίας, επικοινωνίας και πληροφόρησης αναφορικά με την εργασία τους.

Μέχρι και πριν από τρία χρόνια, η χρήση του Internet, ήταν δύσκολη για όσους δεν ήταν γνώστες της Αγγλικής γλώσσας, αφού οι ιστοσελίδες ήταν γραμμένες στην Αγγλική. Ακόμη και η αποστολή μηνυμάτων μέσω του δικτύου δεν ήταν εφικτή. Οι Έλληνες χρήστες ήταν υποχρεωμένοι να στέλνουν τα μηνύματα τους με λατινικούς χαρακτήρες (τα γνωστά greeklish). Η εξέλιξη της τεχνολογίας βέβαια επηρέασε προς το καλύτερο και αυτόν τον τομέα, αφού πλέον είναι δυνατό να χρησιμοποιούνται και άλλες γλώσσες στην ηλεκτρονική επικοινωνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Παρακάτω περιγράφουμε πως έχει επηρεάσει το Internet τους χώρους εργασίας, και τη μορφή εργασίας.

Τύπος και Internet

Η συνήθεια του καθημερινού διαβάσματος της αγαπημένης μας εφημερίδας είναι σίγουρα μια από τις μικρές απολαύσεις της ζωής, τουλάχιστο για τους περισσότερους. Όποια στιγμή της ημέρας κι αν αρέσει στον καθένα, το διάβασμα της εφημερίδας είναι μια τυπική κίνηση που για πολλούς επαναλαμβάνεται καθημερινά. Τώρα με την ανάπτυξη του Internet, πολλοί φοβούνται ακόμη και την κατάργηση των εφημερίδων, αφού τα νέα φτάνουν στη οθόνη γρηγορότερα απ' ότι μέσω τηλεόρασης. Λίγα λεπτά αφότου ο Κων/νος Καραμανλής εξέπνευσε στη μονάδα εντατικής θεραπείας του νοσοκομείου Υγεία, στη 01:40 της 23^{ης} Απριλίου 1998¹¹, τα ειδησιογραφικά πρακτορεία (σχήμα 1) και οι εφημερίδες όλου του κόσμου έδωσαν από τις σελίδες τους στο Internet την είδηση, ενώ λίγο αργότερα άρχισε να προστίθεται στα sites τους πλούσιο υλικό αρχείου για τη ζωή και το έργο του μεγάλου Έλληνα πολιτικού.

Σχήμα 1: Το CNN στο Internet

¹¹ "Ο Κόσμος του Internet", Μάιος-Ιούνιος 1999.

Το Internet για άλλη μια φορά έδειξε τη ταχύτητα του και τη δύναμή που έχει να ενημερώνει για σημαντικά και επίκαιρα θέματα.

Στο χώρο της Ελληνικής ειδησεογραφίας οι εφημερίδες που παίρνουν μέρος στο χώρο του Internet είναι η Καθημερινή, τα Νέα, το Βήμα, η Ελευθεροτυπία, Ο Αδέσμευτος Τύπος, η Ναυτεμπορική, η Εξπρές, η Athens News, η πρωινή. Κάθε μια από αυτές ξεχωριστά προσφέρει στους surfers του κυβερνοχώρου ενημέρωση με το δικό της τρόπο και ανάλογα με τις δυνατότητές της.

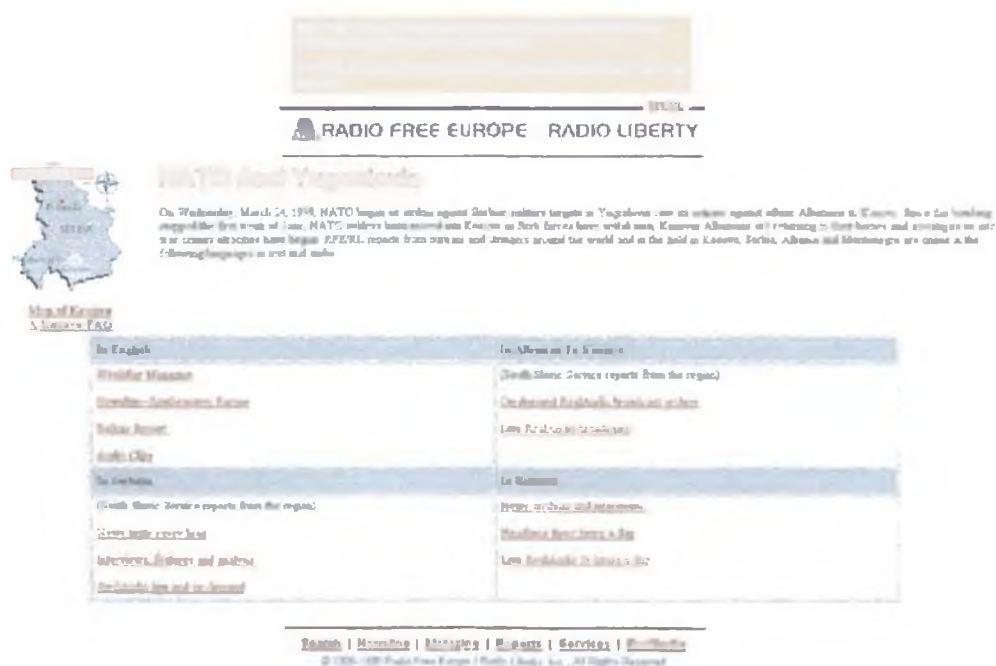
Σε παγκόσμιο επίπεδο οι εφημερίδες που έχουν εισαχθεί στο χώρο του Internet είναι η International Tribute, η Washington Post, η the New York Times, η Daily telegraph, η Suddeutsche zeitung, η Le Monde, η Liberation, η El Pais, η Corriere della sera και άλλες, ανά τον κόσμο.

Σχήμα 2: Η Ελευθεροτυπία στο Internet

Παρόλο το γεγονός ότι όλες οι εφημερίδες τείνουν να μπουν στο Internet, μας διαφεύγει μια σημαντική διαφορά, ότι άλλος είναι ο σκοπός της έντυπης εφημερίδας και άλλος αυτός της on-line ενημέρωσης ή έστω λίγα είναι τα κοινά στοιχεία τους, από τη μία σχόλια και οι αναλύσεις σε βάθος και από την άλλη άμεση επικαιρότητα και παρακολούθηση των γεγονότων τη στιγμή που διαδραματίζονται.

Ο αδιάκοπος βομβαρδισμός της Γιουγκοσλαβίας τις τελευταίες εβδομάδες, αποτελεί το κύριο θέμα σχολιασμού από τα τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά δίκτυα όλου του κόσμου (σχήμα 3)¹². Κάθε ένας παρουσιάζει τα γεγονότα όπως τα αντιλαμβάνεται και πολλές φορές όπως του επιβάλλεται λόγω πολιτικής να τα παρουσιάζει. Τελικά αυτό τον πόλεμο θα τον κερδίσει όποιος καταφέρει να κατευθύνει την καρδιά και το μυαλό της κοινής γνώμης. Σε αντίθεση όμως με το Ιράκ, στα Βαλκάνια οι Η/Υ δεν είναι τόσο σπάνιου, με αποτέλεσμα οι πιο αμφίροπες μάχες αυτού του πολέμου να διεξάγονται πλέον στο Internet. Εδώ διαγράφεται καθαρά η δύναμη που αποκτά ένας πληθυσμός, όταν δεν είναι αμέτοχος, αδαής στη ηλεκτρονική δικτυακή ανταλλαγή πληροφοριών. Γιατί σε προηγούμενους πολέμους Ιράκ, Βοσνία η ενημέρωση χανόταν ή διαστρεβλώνονταν, επειδή περνούσε μέσα από έμμεσα ή μονόπλευρα κανάλια όπου ο πομπός δε μπορούσε να συναντήσει το δέκτη χωρίς την καθιερωμένη διαμεσολάβηση.

Σχήμα 3: Ηλεκτρονική σελίδα για τον πόλεμο στο Κόσοβο

Το δίκτυο είναι η τελευταία πηγή πληροφορίας που μας έχει απομείνει για τα τεκταινόμενα στο Κόσοβο, αξιόπιστα ή μη δεν έχει τελικά καμία σημασία,

¹² "ROM", Ιούνιος 1999

αφού κάθε καταχώριση μπορεί να διασταυρωθεί άμεσα σε σύγκριση με όλα τα υπόλοιπα links. Σε διάφορες διευθύνσεις του Internet μπορεί κανείς να βρει λόγους του Αμερικανού προέδρου που εξηγεί τι προσφέρουν οι αδιάκοποι βομβαρδισμοί, τις αιτίες του πολέμου, την αναγκαιότητα μιας επικείμενης χερσαίας επίθεσης, e-mail Γιουγκοσλάβων αναγνωστών με σχόλια για τον πόλεμο, μαρτυρίες, ιστορικά δεδομένα για συγκρίσεις, κριτικές για την πολιτική πορεία κάθε ηγέτη κλπ. Όλα αυτά συνοδεύονται από εικόνες που κάνουν μαζί με τα κείμενα το γύρο του κόσμου. Οι κριτικές που γίνονται, αντικειμενικές ή όχι είναι στο χέρι του κάθε χρήστη ποιες θα υποστηρίξει και ποιες όχι, με βάση τα στοιχεία που του δίνονται.

Πολιτική και Internet

Στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές το 1995, εκτός από τα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης τα αποτελέσματα ήταν διαθέσιμα και στο Internet μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Η σχετική ιστοσελίδα δέχτηκε τόσες πολλές επισκέψεις ώστε πολλοί Έλληνες πολιτικοί άρχισαν να αναρωτιούνται αν πρέπει να ασχοληθούν λίγο παραπάνω με το Internet.

Σχήμα 4: Η ηλεκτρονική σελίδα του πρωθυπουργού

Επηρεασμένοι από το Internet δείχνουν και οι πολιτικοί. Ο πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης απέκτησε πριν ένα χρόνο τη δική του παρουσία στον κυβερνοχώρο (σχήμα 4). Η σχετική ιστοσελίδα περιέχει ιστορικό και φωτογραφικό αρχείο και τις τελευταίες ομιλίες του, ενώ είναι δυνατή και η αποστολή μηνυμάτων μέσω e-mail. Παρουσία στον κυβερνοχώρο διαθέτουν τα περισσότερα υπουργεία και μεγάλος αριθμός δημοσίων οργανισμών, ενώ και το κοινοβούλιο έχει τη δική του σελίδα.

Τα πολιτικά κόμματα δε δείχνουν πάντως να εντυπωσιάζονται από τις δυνατότητες άμεσης επικοινωνίας με τους ψηφοφόρους που προσφέρει το Internet. Πάντως, μεγάλος είναι ο αριθμός των Ελλήνων πολιτικών που είτε διαθέτουν τη δική τους ιστοσελίδα είτε έχουν δηλώσει φανατικοί χρήστες. Γενικότερα, οι Έλληνες πολιτικοί δείχνουν επιφυλακτικοί απέναντι στο Internet, λόγω του χαμηλού αριθμού χρηστών, παράλληλα, όμως, δεν τους αφήνει αδιάφορος το γεγονός ότι το Internet θα αποκτήσει σημαίνουσα θέση στην κοινωνία μας και φυσικά όχι μόνο με τη διενέργεια καθημερινών δημοψηφισμάτων μέσω του Internet, όπως συμβαίνει σήμερα.

Δημόσια έργα και Internet¹³

Είναι δεδομένο ότι ο εκσυγχρονισμός του δημόσιου τομέα αποτελεί αναγκαιότητα για την ανάπτυξη του χρηματιστηρίου. Σημαντική ώθηση στις εργασίες πληροφορικής θα δώσει το πρόγραμμα "Κλεισθένης", το οποίο παράλληλα θα βελτιώσει την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών προς τους Έλληνες πολίτες, ενώ θα μειώσει και τις ανελαστικές δαπάνες του δημόσιου τομέα.

Το πρόγραμμα αυτό θα επηρεάσει τις εταιρείες πληροφορικής στο Χρηματιστήριο Αξιών που θα καταφέρουν να αποσπάσουν "κομμάτια" από τον "Κλεισθένη". Συνολικές επενδύσεις ύψους περίπου 31 δισ. δρχ προβλέπεται να πραγματοποιηθούν για τον εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα με συστήματα πληροφορικής, ενώ οι συνολικές επενδύσεις θα ανέλθουν στα 96,3 δισ δρχ. Πρόκειται για ένα φιλόδοξο πρόγραμμα που

¹³ "Ναυτεμπορική", Μάιος 1999.

εκτός των άλλων, δημιουργεί ολοκληρωμένα πληροφοριακά συστήματα σε σημαντικούς φορείς του δημοσίου όπως εφορίες, τελωνεία, ΙΚΑ, το Γενικό Χημείο του κράτους, ο ΟΔΔΥ και το Χρηματιστήριο Αξιών.

Τα μεγάλα έργα λοιπόν είναι:

- Τα προγράμματα του Υπουργείου Οικονομικών για το Θησαυροφυλάκιο και για τα τελωνεία, συνολικού προϋπολογισμού 8 δισ δρχ.

- Το μεγαλύτερο έργο εκσυγχρονισμού του Υπουργείου Οικονομικών, το Ολοκληρωμένο σύστημα φορολογίας TAXIS συνολικού ύψους 16,8 δισ δρχ.

- Η δημιουργία ενός κτιρίου ειδικών προδιαγραφών του ΚΕΠΥΟ συνολικού ύψους 6,1 δισ δρχ.

- Σημαντικά κονδύλια θα επενδυθούν στο ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα του ΙΚΑ που αναμένεται να απορροφήσει κεφάλαια ύψους 12,4 δισ. δρχ.

- Πάνω από 10 δισ δρχ αναμένεται να απορροφήσει και ένα άλλο πρόγραμμα το οποίο θα γίνει στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και το οποίο αφορά τη δημιουργία πληροφοριακού συστήματος και στατιστικών εφαρμογών.

Πέρα από τα 46 σχέδια που εντάσσονται στο πρόγραμμα "Κλεισθένης" υπάρχουν και άλλα προγράμματα που επιχειρούν να κάνουν το ίδιο. Η τελική υλοποίηση των σχεδίων αυτών είναι αναπόφευκτο να αυξάνει εξαιρετικά το ενδιαφέρον των εταιρειών πληροφορικής.

Λογιστικά - φοροτεχνικά και Internet

Τις τελευταίες δεκαετίες αυξάνουν οι υποχρεώσεις των Ελλήνων φορολογουμένων, επιχειρήσεων και πολιτών. Οι απασχολούμενοι με την παρακολούθηση και τήρηση των φορολογικών υποχρεώσεων (λογιστές, φοροτεχνικοί, οικονομολόγοι διαφόρων ειδικοτήτων αλλά και οι ίδιοι οι φορολογούμενοι) καλούνται να αντεπεξέλθουν καθημερινά

αντιμετωπίζοντας δύο σημαντικές δυσκολίες. Η πρώτη από αυτές είναι ο τεράστιος όγκος εργασίας, που δημιουργούν οι φορολογικές υποχρεώσεις (παρακολούθηση πληθώρας δηλώσεων και παραστατικών) και οι πολύπλοκες και κουραστικές γραφειοκρατικές διαδικασίες που ισχύουν.

Η είσοδος στο χώρο της πληροφορικής και η παρουσίαση από τις ελληνικές εταιρίες software κατάλληλων προγραμμάτων έχουν συμβάλει στην αντιμετώπιση των συγκεκριμένων προβλημάτων και στην αποδέσμευση από μια ανούσια γραφειοκρατική διαδικασία πολύτιμου και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.

Το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα δεν αντιμετωπίζεται με συστηματικό τρόπο. Οι φορολογικοί νόμοι συχνά παρουσιάζουν κενά, ελλείψεις, ερμηνευτικά προβλήματα ή αντιπαρέρχονται θέματα του αντικειμένου τους. Η προσπάθεια της διοίκησης για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων δημιουργεί μια πληθώρα υπουργικών αποφάσεων, εγκυκλίων και νομολογίας που συμπληρώνουν, τροποποιούν και αντικαθιστούν προγενέστερες διατάξεις. Στα παραπάνω πρέπει να προστεθεί και το συνηθισμένο φαινόμενο της εφαρμογής και κοινοποίησης των νέων διατάξεων την τελευταία στιγμή.

Ο λογιστής, ο φοροτέχνης, ο φορολογούμενος αντιμετωπίζει πρόβλημα πληροφόρησης των αλλαγών της φορολογικής νομοθεσίας το οποίο έχει δύο σκέλη.

Το πρώτο σκέλος είναι η πληροφόρηση των νέων κάθε φορά διατάξεων. Η προσπάθεια κάλυψης αυτής της ανάγκης μέσω του ημερήσιου οικονομικού τύπου και των εξειδικευμένων στο χώρο περιοδικών δεν είναι πάντα αποτελεσματική. Το άλλο σκέλος αφορά την ανάγκη πληροφόρησης όλων των διατάξεων (νόμων, ερμηνειών, σχετικών διαταγών, νομολογίας) για κάθε συγκεκριμένο φορολογικό θέμα. Η κάλυψη αυτής της ανάγκης απαιτεί την ύπαρξη μιας ογκώδους και διαρκώς ανανεούμενης βιβλιοθήκης. Ακόμη όμως και αυτή η λύση παρουσιάζει σημαντικά μειονεκτήματα.

Όλα τα παραπάνω μειονεκτήματα εκμηδενίζονται με την ύπαρξη της "φορολογικής βιβλιοθήκης" στο Internet. Οι πληροφορίες για όλα τα φορολογικά αντικείμενα (Φορολογία Εισοδήματος, Φ.Π.Α., Κ.Β.Σ., Γ.Λ.Σ.,

Ποινολόγιο, ΜΣΚΚ, Αποσβέσεις, Φορολογία Κεφαλαίου, Νομοθεσία Α.Ε. και ΕΠΕ, Επενδυτικά Κίνητρα, ΕΜπορικές Μισθώσεις, Ισοτιμίες Φ.Π.Α., Φορολογικές Υποχρεώσεις, ΣΣΕ κλπ) είναι στη διάθεση του χρήστη όλο το 24ώρο όπου και αν αυτός βρίσκεται.

Σε όλα τα φορολογικά αντικείμενα υπάρχουν κωδικοποιημένες κατ' άρθρο οι ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις με παραπομπές στις προϊσχύουσες, ενώ στη συνέχεια είναι κωδικοποιημένες όλες οι σχετικές με το θέμα ερμηνευτικές λύσεις, διαταγές, αποφάσεις και νομολογία.

Όλα τα αντικείμενα παρακολουθούνται καθημερινά από το επιστημονικό επιτελείο των εκδόσεων "Φορολογιστική" και οι αλλαγές κωδικοποιούνται άμεσα ώστε ανά πάσα στιγμή το site είναι ενημερωμένο με κάθε λεπτομέρεια που ενδιαφέρει, ενώ μέσω αναλυτικών ευρετηρίων σε κάθε αντικείμενο προσφέρεται άμεση και εύκολη ανεύρεση οποιασδήποτε πληροφορίας. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η σελίδα "ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ" όπου καθημερινά καταχωρούνται όλες οι νέες διαταγές, νέοι νόμοι, υπουργικές αποφάσεις κλπ. Επίσης, από πολλά σημεία του site οι συνδρομητές μπορούν να στείλουν τις ερωτήσεις τους ή τα σχόλιά τους και να λάβουν απάντηση από τα αρμόδια στελέχη της εταιρείας.

Με την παρουσίαση της μοναδικής στο αντικείμενο τράπεζας πληροφοριών στο Internet με καθημερινή ενημέρωση ή σε προγράμματα εγκατάστασης στο σκληρό δίσκο Η/Υ με δεκαπενθήμερη ή μηνιαία ενημέρωση, η "ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ" αναβαθμίζει την πληροφόρηση του λογιστή-φοροτεχνικού, κάνοντας τον μέτοχο της πληροφορίας και του απελευθερώνει χρόνο για πιο δημιουργική απασχόληση.

Οικονομία και Internet

Η πολιτεία ανιχνεύοντας τις ολοένα αυξανόμενες ανάγκες της κοινωνίας για επείγον εκσυγχρονισμό τόσο στις εσωτερικές λειτουργίες της, όσο και στις υπηρεσίες που παρέχει στους πολίτες και στους φορείς της, καθώς και για το βαθμό επιτάχυνσης των εσωτερικών λειτουργιών της, για την αυτοματοποίηση των συναλλαγών με ταυτόχρονη μείωση του κόστους,

θεωρεί χρέος της, τη δημιουργία υποδομής ενός πληροφοριακού περιεχομένου με υπηρεσίες υψηλής ποιότητας¹⁴.

Προκειμένου να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, θα πρέπει η Δημόσια Διοίκηση να αντιμετωπίσει τις τεχνολογικές εξελίξεις ως εργαλείο που να θέτει τον πολίτη στο επίκεντρο της εξυπηρέτησης ανάγοντας τις υπηρεσίες που του παρέχει όπως η ύδρευση, η ηλεκτροδότηση ή το συγκοινωνιακό και επικοινωνιακό δίκτυο.

Το Υπουργείο Οικονομικών σε μια προσπάθεια να αμβλύνει το πρόβλημα της γραφειοκρατίας και να γλυτώσει τους πολίτες από χρονοβόρες διαδικασίες προώθησε τα Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα Φορολογίας (TAXIS) Τελωνείων και Θησαυροφυλακίου - Προϋπολογισμού με τη χρηματοδότηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Κλεισθένης"¹⁵.

Μηχανήματα όμοια με τα τραπεζικά ATMs που θα βρίσκονται στις ΔΟΥ θα παρέχουν φορολογικές ενημερότητες με τη χρήση μιας "φορολογικής κάρτας" που θα πιστοποιεί τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου του κατόχου. Η ηλεκτρονική διασύνδεση των Δημοσίων Υπηρεσιών θα επιτρέπει την απευθείας αίτηση για έκδοση και αποστολή φορολογικών ενημεροτήτων από το Υπουργείο Οικονομικών προς τις υπηρεσίες που τις ζητούν χωρίς τη μεσολάβηση των ενδιαφερομένων πολιτών. Επίσης, με ηλεκτρονικό τρόπο παρέχονται πληροφορίες όπως η εκκαθάριση των φορολογικών δηλώσεων και πληροφορίες που ενημερώνουν τους φορολογούμενους παρέχοντας οδηγίες και ερμηνευτικές εγκυκλίους για τη συμπλήρωση φορολογικών δηλώσεων, πίνακες αξιών κ.α. (15)

Τα παραπάνω συστήματα εμφανίζουν σαφώς προσωπικό χαρακτήρα και πρέπει να διασφαλίζουν και να προστατεύουν τα προσωπικά οικονομικά δεδομένα. Η Γενικά Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων έχει ήδη προωθήσει μελέτη ώστε να τηρηθούν όλες οι προϋποθέσεις για την προστασία των προσωπικών οικονομικών στοιχείων, όπως επιτάσσει η νομοθεσία.

¹⁴ "Οικονομικός Ταχυδρόμος", Μάρτιος 1998.

¹⁵ "Ναυτεμπορική", Ιανουάριος 1999.

Εμπόριο - Τράπεζες και Internet

Το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα στόχο έχει να διευκολύνει πολίτες και επιχειρήσεις όχι μόνο στη διεκπεραίωση των φορολογικών τους υποθέσεων αλλά και στην ίδια την άσκηση των οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων τους.

Ηλεκτρονικό εμπόριο

Στην Ευρώπη υπάρχει ένα διαρκώς αυξανόμενο ενδιαφέρον για τη συσχέτιση Internet και ηλεκτρονικού εμπορίου. Ειδικοί επισημαίνουν ότι η συσχέτιση αυτή είναι αναπόφευκτη. Μια πρόσφατη κίνηση που έγινε προς αυτή την κατεύθυνση ήταν και αυτή που έγινε στη Γαλλία και ονομάστηκε alie (Alliance for the Internet in Europe) με σκοπό το συντονισμό όλων των ευρωπαϊκών βιομηχανιών για τη μέγιστή αξιοποίηση του Internet. Δύο είναι οι μεγαλύτερες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Πρώτον, η ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας που θα συγκεκριμενοποιεί θέματα χρέωσης και φορολογίας και δεύτερον η δημιουργία μιας αμιγούς υποδομής για την εύκολη και αξιόπιστη πρόσβαση των Ευρωπαίων πολιτικών στο Internet. Ολοι συνειδητοποιούμε ότι ζούμε σε μια επανάσταση της τεχνολογίας στο χώρο των επικοινωνιών, επανάσταση που όμοιά της δεν έχει ξαναζήσει ο πλανήτης. Οι επικοινωνίες με αιχμή του δόρατος το Internet έχουν δώσει την ικανότητα στον καθένα μας να έχει πρόσβαση σε μεγάλους όγκους πληροφορίας, ενώ ταυτόχρονα μας επιτρέπει την επικοινωνία σε όλο τον κόσμο με ελάχιστο σχεδόν κόστος.

Η ελληνική αγορά των τηλεπικοινωνιών ακολουθεί από κοντά τις εξελίξεις, βεβαίως με κάποια καθυστέρηση ολίγων μηνών ή ετών σε σχέση με τις αντίστοιχες αγορές της Δύσης. Η καθυστέρηση αυτή, λόγω του ταχύτατου αριθμού ανάπτυξης, διογκώνεται στο μυαλό μας και φαίνεται συχνά σαν να είναι ολόκληροι αιώνες.

Από την άλλη μεριά, το ηλεκτρονικό εμπόριο δεν είναι νέο φαινόμενο. Εδώ και αρκετά χρόνια, οι εταιρείες ανταλλάσσουν επιχειρηματικά δεδομένα μέσω μιας ποικιλίας δικτύων επικοινωνιών.

Τώρα όμως υπάρχει επιταχυνόμενη εξάπλωση και ριζικές αλλαγές που πηγάζουν από τη εκθετική ανάπτυξη του Internet. Εως πρόσφατα δεν ήταν παρά μια δραστηριότητα από επιχείρηση σε επιχείρηση σε κλειστά ιδιόκτητα δίκτυα αλλά τώρα το ηλεκτρονικό εμπόριο εξαπλώνεται ταχέως σε ένα πολυσύνθετο ιστό εμπορικών δραστηριοτήτων που διεκπεραιώνεται σε παγκόσμια κλίμακα μεταξύ ενός συνεχούς αυξανόμενου αριθμού συμμετεχόντων εταιρειών και ατόμων γνωστών και αγνώστων σε παγκόσμια ανοικτά δίκτυα (Internet)¹⁶.

Όσον αφορά τον οικονομικό χώρο το Διαδίκτυο έχει βοηθήσει στην παγκοσμιοποίηση της αγοράς και στην ανάπτυξη αγορών που γίνονται από το σπίτι μέσω τηλεόρασης και τηλεφώνου (tele-marketing, tele-shopping) μέχρι ηλεκτρονικών αγορών, ιδεατών ηλεκτρονικών καταστημάτων και εμπορικών κέντρων (virtual mails)¹⁷. Αυτή η επανάσταση στο εμπόριο παρέχει τη δυνατότητα στον τελικό καταναλωτή να διεξάγει με τον απλούστερο τρόπο τις αγορές του ενώ παράλληλα, οι επιχειρήσεις αυξάνουν το εύρος της πελατείας και τη φήμη τους.

Τα ηλεκτρονικά καταστήματα ακολούθησαν κάποιες τάσεις:⁽¹⁷⁾

- Η πρώτη τάση αφορούσε στη προσθήκη μιας επιπλέον υπηρεσίας στις υπάρχουσες των καταστημάτων.
- Η δεύτερη τάση αφορούσε στη δημιουργία μη φυσικών καταστημάτων (ηλεκτρονικά καταστήματα) των οποίων το εμπόρευμα βρίσκεται σε κάποια αποθήκη από όπου διεκπεραιώνονται όλες οι παραγγελίες των πελατών μέσω Internet.
- Η τρίτη τάση σχετίζεται με τη δημιουργία ιδεατών πολυκαταστημάτων και εμπορικών κέντρων. Επιδιώκοντας μικρομεσαίες επιχειρήσεις να

¹⁶ "Electronic Commerce", Unknown Author,

¹⁷ <http://www.npd.com>, "Getting a true picture of what consumer is doing".

αντιμετωπίσουν την ανταγωνιστικότητα των μεγάλων πολυκαταστημάτων συνενώθηκαν ηλεκτρονικά δημιουργώντας ιδεατά εμπορικά κέντρα.

Αδιαμφισβήτητα λοιπόν, μπορούμε να μιλάμε για επανάσταση στο εμπόριο και τρομαχτική διεύρυνση της αγοράς σε παγκόσμιο επίπεδο. Η νέα τεχνολογική γενιά κάνει δυνατή την προώθηση, ανταλλαγή και συναλλαγή προϊόντων και μέσων σε ελάχιστο χρόνο εκμηδενίζοντας αποστάσεις. Από το υπάρχον πληροφοριακό σύστημα προέκυψε το θέμα της ηλεκτρονικής πληρωμής.

Ένας νέος τρόπος διεξαγωγής τραπεζικών συναλλαγών, μέσω διαδικτύου, λύνει πολλά προβλήματα, είναι το Internet Banking¹⁸.

Η περίοδος που διανύουμε είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη για τις ελληνικές τράπεζες. Αφειρηία αποτέλεσε η πώληση της Μακεδονίας - Θράκης στην Πειραιώς, ακολούθησε η συγχώνευση της Εθνικής με τη Κτηματική, σύντομα ακολούθησαν και άλλες τράπεζες. Η εμπορική ιδιωτικοποιείται, η Ιονική τελικά πωλείται μέσω Χρηματιστηρίου με πιθανούς αγοραστές την Alpha Πίστewς, την Εργασίας, την Eurobank ή ακόμη και τη Γερμανική Commerzbank. Η Γενική πουλά μετοχές της σε Έλληνες και ξένους επενδυτές και ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας Γ. Παπαντωνίου έχει εδώ και καιρό δηλώσει πως οι επόμενες τράπεζες που θα πουληθούν είναι η Κρήτης και η Κεντρικής Ελλάδας.

Η απασχόληση των τραπεζοϋπαλλήλων και η ανταγωνιστικότητα στον τραπεζικό τομέα ενόψει της ένταξης της Ελλάδας στην ΟΝΕ θα μας απασχολήσουν αρκετά και αυτό διότι το τραπεζικό σύστημα είναι αυτό που θα σηκώσει το μεγαλύτερο βάρος και θα αποτελέσει τον κινητήριο μοχλό στη προσπάθεια για την προσαρμογή της ελληνικής οικονομίας στα δυτικοευρωπαϊκά πρότυπα και τη ζώνη του Ευρώ.

Αν οι Ελληνικές τράπεζες δεν εκσυγχρονιστούν γρήγορα θα αντιμετωπίσουν πολλά προβλήματα και δε θα μπορέσουν να επιβιώσουν στο σκληρό

¹⁸ <http://www.homefai...clair/compare.html>, "Comparing the World Wide Web to other media".

ανταγωνιστικό περιβάλλον της ενοποιημένης νομισματικής ευρωπαϊκής αγοράς.

Ένας από τους τομείς στους οποίους οι τράπεζες θα πρέπει να καταβάλλουν προσπάθειες βελτίωσης είναι αυτός της Πληροφορικής. Αυτόματα συστήματα συναλλαγών (ATM), on-line διασύνδεση υποκαταστημάτων έχουν ήδη καθιερωθεί στις τράπεζες αλλά, πλέον, δεν αρκούν. Το Internet εισβάλλει στον τραπεζικό τομέα καθορίζοντας τον τρόπο διεξαγωγής των τραπεζικών συναλλαγών του μέλλοντος.

Απώτερος στόχος θα πρέπει να είναι η εκμετάλλευση του Internet με σκοπό τη επίτευξη της μέγιστης ποιότητας αλλά και πληρότητας των παρεχομένων on-line υπηρεσιών, γεγονός που οδηγεί σε μεγαλύτερη εξοικονόμηση χρόνου και χρήματος. Μέχρι σήμερα για να διεξάγει κάποιος ακόμη και απλές τραπεζικές συναλλαγές ήταν αναγκασμένος να στέκεται αρκετή ώρα πίσω από μεγάλες ουρές ανθρώπων.

Σήμερα, αρχίζει να ξεπροβάλλει ένας νέος τρόπος διεξαγωγής τραπεζικών συναλλαγών, μέσω Internet, το λεγόμενο Internet Banking, το οποίο υπόσχεται να αλλάξει αυτή την εικόνα. Με τη χρήση προσωπικού υπολογιστή, την πρόσβαση στο Internet και φυσικά, την ύπαρξη του κατάλληλου λογισμικού δίνεται η δυνατότητα πλήρους διαχείρισης του προσωπικού τραπεζικού λογαριασμού (μεταφορά χρημάτων μεταξύ τραπεζικών λογαριασμών, πληρωμή λογαριασμών, διεξαγωγή επενδύσεων όπως αγορά μετοχών κα).

Το ηλεκτρονικό χρήμα επιφέρει ευκολία στις συναλλαγές αλλά κρύβει κινδύνους για την ασφάλειά τους.

Σήμερα σχεδόν όλες οι κορυφαίες εταιρείες software and hardware δημιουργούν τις δικές τους λύσεις στον τομέα των συστημάτων ψηφιακού χρήματος και του ηλεκτρονικού εμπορίου, για να μη μείνουν έξω από το παιχνίδι. Παρέχονται ολοκληρωμένα συστήματα ηλεκτρονικών συναλλαγών με software και hardware μορφή. Οι κατασκευαστικές εταιρείες αυτών των συστημάτων έχουν διαθέσει περισσότερα από 2000 τέτοια συστήματα ανά

τον κόσμο. Τα συστήματα αυτά ονομάζονται Integrated Payment Systems και αποτελούνται από τρία μέρη: το σύστημα διαχείρισης των εμπορικών συναλλαγών (POS/Mercant Management System), το σύστημα διεξαγωγής ηλεκτρονικών συναλλαγών (Internet Commerce System) και τέλος το σύστημα πληρωμών πελάτη (Consumer Payment System)¹⁹.

Ας δούμε αναλυτικά τι προσφέρει καθένα από αυτά: Το σύστημα διαχείρισης εμπορικών συναλλαγών δεν είναι τίποτε άλλο από το σύνολο των software και hardware προϊόντων που δίνουν τη λύση στην επεξεργασία πιστωτικών καρτών σε πραγματικό χρόνο και με ενσωματωμένο Οminihost, το οποίο με τη χρήση τερματικών επιτρέπει την ενδοεπικοινωνία. Βέβαια, αυτό το πακέτο λύσεων δεν αναφέρεται μόνο στα συστήματα ηλεκτρονικού εμπορίου μέσω Internet. Κυρίως έχει στόχο κάθε εμπορική επιχείρηση που χρειάζεται συστήματα επεξεργασίας πλαστικού χρήματος, όπως αποκαλούνται αλλιώς οι πιστωτικές κάρτες.

Το σύστημα διεξαγωγής ηλεκτρονικών συναλλαγών αποτελεί τώρα τη λύση για τη διεξαγωγή ηλεκτρονικών συναλλαγών μέσω Internet. Τα συστήματα αυτά αποτελούνται από πολλά κύρια προϊόντα. Το πρώτο είναι το vGate, που αναφέρεται στους οικονομικούς οργανισμούς (πχ τράπεζες) και εξασφαλίζει τη διαχείριση ηλεκτρονικών συναλλαγών για πολλαπλούς Web servers εμπόρων πελατών τους - δηλαδή μεταφέρει ασφαλή και διαχειρίζεται τα δεδομένα αυτών των συναλλαγών. Το δεύτερο, το vPOS, προσφέρει μεταξύ άλλων υποστήριξη όλων των γνωστών συστημάτων ηλεκτρονικών πληρωμών και ασφάλειας που επικρατούν στο Internet και ιδιαίτερες δυνατότητες παραμετροποίησης. Το vPOS αναφέρεται στον έμπορο που επιθυμεί να ανοίξει ένα εικονικό κατάστημα διεξάγοντας ηλεκτρονικές συναλλαγές ασφαλείας μέσω του Internet. Το vPOS αναλαμβάνει την κατάσταση από τη στιγμή που ο πελάτης τελειώσει την ηλεκτρονική παραγγελία του αγαθού που έχει επιλέξει. Επικοινωνεί με το απαιτούμενο οικονομικό σύστημα - στη περίπτωση μας με την τράπεζα που είναι συμβεβλημένος ο έμπορος - για την επιβεβαίωση της δυνατότητας

¹⁹ "Net Letter", Περιοδικό, Μάρτιος 1999.

διεξαγωγής τέτοιας συναλλαγής και στη συνέχεια διεκπεραιώνει την ηλεκτρονική συναλλαγή σε πραγματικό χρόνο²⁰.

Ολοκληρώνοντας τα συστήματα που αποτελούν το IPS ας δούμε το σύστημα που αναφέρεται στον πελάτη/αγοραστή, αναλύοντας το σύστημα πληρωμών πελάτη. Το σύστημα αυτό παρέχει εντυπωσιακές δυνατότητες. Με τη βοήθεια μιας ειδικής hardware συσκευής που μοιάζει με τηλέφωνο χωρίς ακουστικό και αποτελεί αχώριστο μέρος του, μπορεί να συνδεθεί με το PC, το κινητό τηλέφωνο, τον pager, ακόμη και ένα TV box-set. Επικοινωνώντας δε, μέσω αυτού και με την επιπρόσθετη χρήση ειδικών καρτών, των λεγόμενων "έξυπνων καρτών" (που έχουν τη μορφή τηλεκάρτας), μπορεί να σας δώσει πρόσβαση στον τραπεζικό λογαριασμό ή την πιστωτική κάρτα σας και ακόμη σας παρέχει τη δυνατότητα να πληρώσετε λογαριασμούς. Αποτελεί έτσι το προσωπικό σας μηχάνημα ATM όπως αυτό από το οποίο κάνετε συναλλαγές με τη cash card σας στη τράπεζα σας. Βέβαια όλα αυτά μάλλον βρίσκονται ακόμη στο δοκιμαστικό στάδιο, αλλά δεν απέχουν και πολύ από την εφαρμογή τους.

Το NetVerify αποτελεί μια αυτοτελή software εφαρμογή, η οποία διατίθεται για dos, και unix πλατφόρμες. Όπως τα περισσότερα συστήματα υποστηρίζει συναλλαγές με τις σημαντικότερες πιστωτικές κάρτες. Υποστηρίζει τη συντριπτική πλειονότητα των συστημάτων επεξεργασίας τέτοιων συναλλαγών των τραπεζών, με αποτέλεσμα να έχει τη δυνατότητα να προσφέρει απ' ευθείας σύνδεση με τα συγκεκριμένα συστήματα για την διεξαγωγή των συναλλαγών. Η εν λόγω σύνδεση μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους.

Κατ' αρχήν μέσα από dial-up ή μισθωμένες γραμμές, αν η τράπεζα με την οποία συνεργάζεστε δεν παρέχει διέξοδο του συστήματος της στο Internet. Στην αντίθετη περίπτωση η σύνδεση πραγματοποιείται μέσω Internet. Το NetVerify προσφέρει ασφάλεια σε ικανοποιητικά επίπεδα, καθώς λειτουργεί σε έναν secure server πίσω από firewall. Δε χρεώνει αντίτιμο ανά συναλλαγή, όπως κάνουν άλλα συστήματα.

²⁰ "The Net Harvard Business Review", Spar D & Bussgang J.

Πολύ σημαντικό πλεονέκτημα του NetVerify θεωρείται η δυνατότητα που δίνει στον έμπορο να έχει πρόσβαση στα δεδομένα των συναλλαγών, ακόμη και αν ο server που φιλοξενεί τη Web παρουσίαση του δε βρίσκεται στο φυσικό χώρο του αλλά χρησιμοποιεί ενοικιαζόμενο χώρο από κάποιον παροχέα. Στη περίπτωση αυτή το NetVerify μπορεί να είναι εγκατεστημένο είτε στο συγκεκριμένο παροχέα είτε σε κάποιον εξειδικευμένο παροχέα υπηρεσιών ηλεκτρονικού εμπορίου.

Η πιο συνηθισμένη μέθοδος επικοινωνίας του Web server με τον ICVERIFY server είναι με την αποστολή και τη λήψη αρχείων ASCII κειμένου. Η διαδικασία ξεκινά όταν ο πελάτης κάνει τη παραγγελία on-line. Τα δεδομένα παραγγελίας, αφού μετατραπούν στο κατάλληλο format, αποστέλλονται στον ICVERIFY server. Ο τελευταίος με τη σειρά του συνδέεται με τη τράπεζα του εμπορίου και μεταφέρει τα δεδομένα της συναλλαγής σε αυτήν. Όταν το τραπεζικό σύστημα δώσει απάντηση, το NetVerify τη μετατρέπει στο κατάλληλο format και την αποθηκεύει. Στη συνέχεια το NetVerify την παραλαμβάνει και με βάση αυτή εμφανίζει την ανάλογη απάντηση στο Web browser του πελάτη. Στον πελάτη/αγοραστή το σύστημα αυτό είναι ιδιαίτερα βολικό, χωρίς την ανάγκη χρήσης ιδιαίτερου software καθώς προσφέρει το γνώριμο Web interface με fill-out forms, η ευχρηστία και η λειτουργικότητά των οποίων όμως εξαρτάται από τον κατασκευαστή.

Για τη διασφάλιση, των τραπεζικών συναλλαγών η τεχνολογία δημιούργησε μια "ανοιχτή πλατφόρμα" το Secure Sockets Layer. Προκειμένου κάποιος να μεταδώσει τον αριθμό της πιστωτικής του κάρτας με ασφάλεια μέσω Internet πρέπει να τον καταχωρήσει σε έναν secure web server (HTTPS)²¹. Οι secure servers προστατεύουν τις επικοινωνίες στο Internet με τους εξής τρόπους:(21)

- server administration: προστατεύει από πλαστογραφία
- privacy, χρησιμοποιώντας encryption: προστατεύει από υποκλοπή δεδομένων

²¹ "Net Letter", Περιοδικό, Μάρτιος 1999.

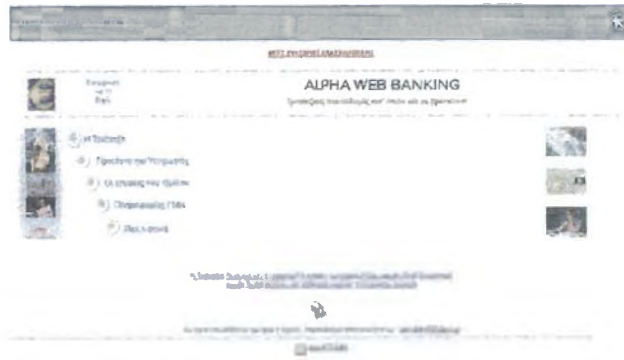
- data integrity: προστατεύει από το βανδαλισμό και την κακή χρήση των ευαίσθητων πληροφοριών.

Χωρίς την πλήρη ασφάλεια η πληροφορία που μεταδίδεται στο Internet γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης που οδηγεί στην απάτη και την κακή διαχείριση από ενδιάμεσους. Η πληροφορία ταξιδεύει από τον Η/Υ του χρήστη ως το server ακολουθώντας πορεία που εκτείνεται μέσω πολλών συστημάτων, καθένα από τα οποία αντιπροσωπεύει ένα μεσάζοντα που ίσως εκδηλώσει τη τάση να προσπελάσει στη πληροφορία που μεταδίδεται από τον Η/Υ στον server. Το πρωτόκολλο SSL είναι ένας τρόπος για να βεβαιωθεί ο πελάτης ότι οι προσωπικές πληροφορίες του δεν είναι διαθέσιμες σε κανέναν άλλο παρά μόνο στον παραλήπτη για τον οποίο προορίζονται.

Επιστρέφοντας στον τραπεζικό τομέα βλέπουμε ότι τουλάχιστο σε θέματα ασφαλείας, οι τράπεζες προσπαθούν να εφαρμόσουν όλες τις τεχνολογίες αιχμής που είναι διαθέσιμες σε αυτές αλλά και στην ομάδα στόχου των πελατών τους.

Οι ελληνικές on-line τράπεζες στη προσπάθειά τους να εκσυγχρονιστούν διαθέτουν σελίδες στο Web. Μέσα από τις σελίδες ο επισκέπτης μπορεί να βρει στοιχεία για την τράπεζα, πληροφορίες και ειδήσεις, στοιχεία και αιτήσεις για τις πιστωτικές κάρτες που εκδίδει η τράπεζα αλλά και για τη πλούσια πολιτιστική παρουσία της, καθώς και τις τιμές των μετοχών στη Σοφοκλέους. Οι σελίδες έχουν δυνατότητα επιλογής γλώσσας (ελληνικά και αγγλικά) όπως επίσης και επικοινωνίας. Πληροφοριακά, οι ελληνικές τράπεζες που διαθέτουν σελίδα στο Web είναι οι εξής: Alpha Τράπεζα Πίστεως, Αγροτική Τράπεζα, Eurobank, Εγνατία Τράπεζα, Εθνική Τράπεζα, Εμπορική Τράπεζα, Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Ανάπτυξης Α.Ε., ΕΤΒΑ, Τράπεζα Πειραιώς, ΧΙΟΣBANK²².

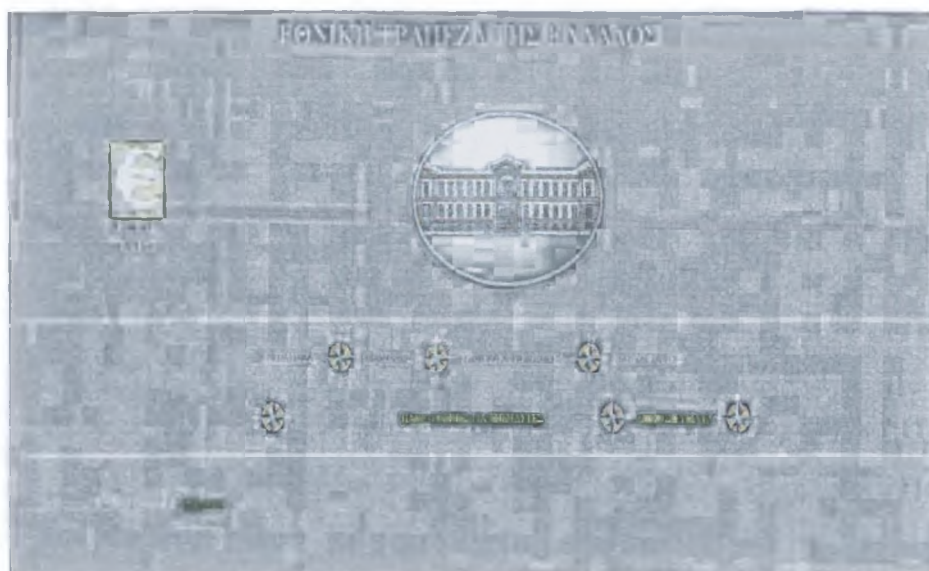
²² "Net Letter", Περιοδικό, Μάρτιος 1999.

Σχήμα 5: Τράπεζα Πίστωσης

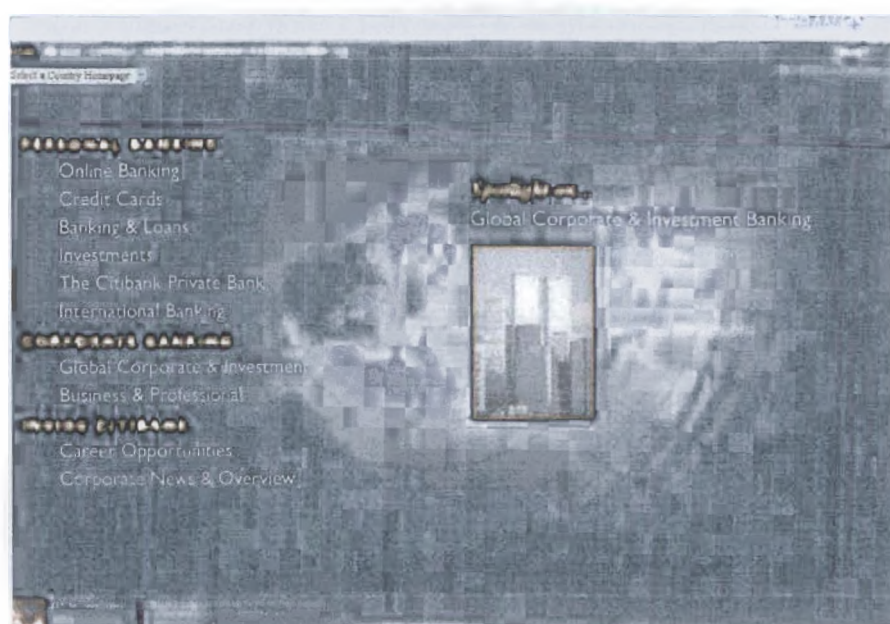

Σχήμα 6: Αγροτική Τράπεζα

Σχήμα 7: Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας

Σε διεθνές επίπεδο, οι τράπεζες που είναι στο Διαδίκτυο είναι οι εξής: Citibank, Royal Bank, Scotia bank, Credit Swisse, Union bank of Switzerland, the cooperative bank, LLOYDS bank, Fortis bank, Deutsche bank.

Σχήμα 8: Citibank

Η εξέλιξη των τραπεζικών συναλλαγών συντελεί στην επίτευξη και εμπορικών συναλλαγών μέσω διαδικτύου, αναδεικνύοντας το ως μοναδικό

επιχειρηματικό εργαλείο. Το ηλεκτρονικό εμπόριο είναι μια πραγματικότητα, όσο και αν απίθανο μπορεί να φάνταζε στο παρελθόν, και κάθε είδους συναλλαγή, ανταλλαγή ή αγοραπωλησία μπορεί να συμφωνηθεί και να εξοφληθεί μέσω Internet.

Η συντριπτική πλειοψηφία των χρηστών του Δικτύου για ασφαλείς ηλεκτρονικές συναλλαγές, εύκολη, άμεση και συνεχής επικοινωνία πελάτου-πωλητή εκμεταλλεύονται τη δημοφιλέστερη υπηρεσία του Internet, το e-mail.

- εύκολη, γιατί εξασφαλίζει εύκολη πρόσβαση χωρίς επιπρόσθετο software.

- άμεση, αφού σήμερα το e-mail θεωρείται η ταχύτερη μέθοδος επικοινωνίας στο Διαδίκτυο

- συνεχής, αφού το σύστημα έχει αρκετά χαμηλά κόστος

-ασφάλεια, παρέχεται από το σύστημα IM καθώς επίσης και ισχυρά γραφικά, animated και αλληλεπιδραστικά περιβάλλοντα). Στηριζόμενο στην επονομαζόμενη Interactive Messaging Platform (IMP), επιτρέπει τη διεξαγωγή παραγγελιών, πωλήσεων, υπηρεσιών marketing, υπηρεσιών υποστηρίξεως πελατών, την έκδοση εικονικών αποδείξεων, την ενημέρωση πελατών με νεότερα στοιχεία, την έκδοση ειδοποίησης χρέωσης πελάτη και ασφαλείς συναλλαγές από μηνύματα e-mail.

Αν υποθέσουμε ότι το σύστημα χρησιμοποιείται από έναν πελάτη για την αγορά με πιστωτική κάρτα ενός προϊόντος από τοπικό κατάστημα που χρησιμοποιεί το IMP. Με το τέλος της συναλλαγής το IMP αναλαμβάνει να αποστείλει εικονική απόδειξη (Virtual Receipt) χρέωσης του πιστωτικού λογαριασμού στην e-mail διεύθυνση του αγοραστή, με παράλληλη σύνδεση στη δικτυακή διεύθυνση της τράπεζας για την on-line ενημέρωση του τραπεζικού λογαριασμού²³.

²³ "Ο κόσμος του Internet", Δεκέμβριος 1998.

Το IMP είναι ένα αρκετά αποδοτικό σύστημα ηλεκτρονικού εμπορίου και το σημαντικότερο, ασφαλές για τη διεξαγωγή οικονομικών συναλλαγών με τη χρήση πιστωτικών καρτών. Σήμερα, το μεγαλύτερο σύστημα διεξαγωγής ασφαλών ηλεκτρονικών συναλλαγών στο Internet είναι το Cybercash.

Η Cybercash (δημιουργήθηκε τον Αύγουστο του 1994 όταν οι ηλεκτρονικές συναλλαγές μέσω Internet ήταν ακόμη στα πρώτα βήματά τους) είναι ένα από τα πρώτα συστήματα ηλεκτρονικού εμπορίου στο Internet. Σήμερα το Cybercash έχει εξελιχθεί σημαντικά και αποτελεί το κυριότερο ολοκληρωμένο σύστημα διεξαγωγής ασφαλών συναλλαγών στο Internet με πρωτοποριακές υπηρεσίες και δυνατότητες. Το σημείο στο οποίο το Cybercash υπερτερεί των άλλων συστημάτων είναι το γεγονός ότι προσφέρεται δωρεάν σε εμπόρους/πωλητές και καταναλωτές, αφού συλλέγει τα κέρδη του από τις τράπεζες που διεξάγουν τις οικονομικές συναλλαγές με τις πιστωτικές κάρτες. Επίσης, το Cybercash είναι συμβατό με όλα τα κύρια λειτουργικά συστήματα κάτω από τα οποία τρέχουν σήμερα οι web servers και σημαντικό πλεονέκτημα αποτελούν οι πολλές μέθοδοι πληρωμής που προσφέρει.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ - ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ - INTERNET²⁴

Σε φάση δυναμικής ανάπτυξης αλλά και εντόνων ανακατατάξεων κινούνται οι κλάδοι πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα με ολοένα και περισσότερες εταιρείες να ετοιμάζονται να διαβούν τη Σοφοκλέους (σχήμα 9) προσφέροντας στους επενδυτές υψηλές μερισματικές και χρηματιστηριακές αποδόσεις. Η εγχώρια αγορά πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών αναμένεται να επιτύχει ταχύτερους ρυθμούς ανάπτυξης μέσα στα επόμενα χρόνια με την υλοποίηση των μεγάλων έργων πληροφορικής που αναμένεται να ανέλθουν σε εκατοντάδες δισ. δρχ. Η συμμετοχή στα μεγάλα αυτά έργα συνεπάγεται έντονες ανακατατάξεις πράγμα που θα οδηγήσει σε εξαγορές, συγχωνεύσεις και στρατηγικές

²⁴ "Οικονομικός Ταχυδρόμος", Ιούνιος 1999.

συμμαχίες. Βασική προϋπόθεση για την πλήρη αξιοποίηση των πόρων είναι η έγκαιρη και κατάλληλη προετοιμασία του Δημόσιου Τομέα ώστε να επιτευχθεί ο εκσυγχρονισμός του. Οι εταιρείες πληροφορικής επιδιώκουν να μπουν σε νέες περισσότερο προσοδοφόρες αγορές αφού τα περιθώρια κέρδους σε κορεσμένες αγορές συμπιέζονται συνεχώς. Στο επίκεντρο του διεθνούς ενδιαφέροντος βρίσκεται το Internet, το οποίο μετατράπηκε σε μια ενιαία αγορά ταχείας διάδοσης πληροφοριών. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας ετοιμάζεται να επωφεληθεί από τις νέες τεχνολογίες που θα φέρουν μεγάλες ανακατατάξεις στο τομέα της οικονομίας.

Σχήμα 9: Κλείσιμο Χρηματιστηρίου

Οι δορυφορικές επικοινωνίες βρίσκονται σε φάση δυναμικής απογείωσης, καθώς οι δορυφορικοί σταθμοί θα χρησιμοποιούνται σε μια σειρά από χρήσιμες εφαρμογές όπως είναι η τηλεϊατρική. Η Ελλάδα έχει καταφέρει να διαθέτει μια σειρά από εταιρείες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών που παρακολουθούν από κοντά τις διεθνείς τεχνολογικές εξελίξεις και προωθούν νέες μεγάλες επενδύσεις.

Καλλιτεχνικές δραστηριότητες και Internet

Επίσης, καλλιτεχνικές δραστηριότητες όπως κυκλοφορία νέων δίσκων, συναυλίες και διάφορα νέα διαφημίζονται μέσω Internet. Πραγματικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι πολιτιστικές "ανταλλαγές" ανάμεσα στους λαούς των παραδοσιακών μουσικών ιδιωμάτων (ethnic) (σχήμα 10). Με τη διάδοση της πληροφορικής, οι λαοί προωθούν τον πολιτισμό τους, γενικότερα, παρουσιάζοντας αξιοθέατα, ιστορία και αναπτύσσουν τον τουρισμό.

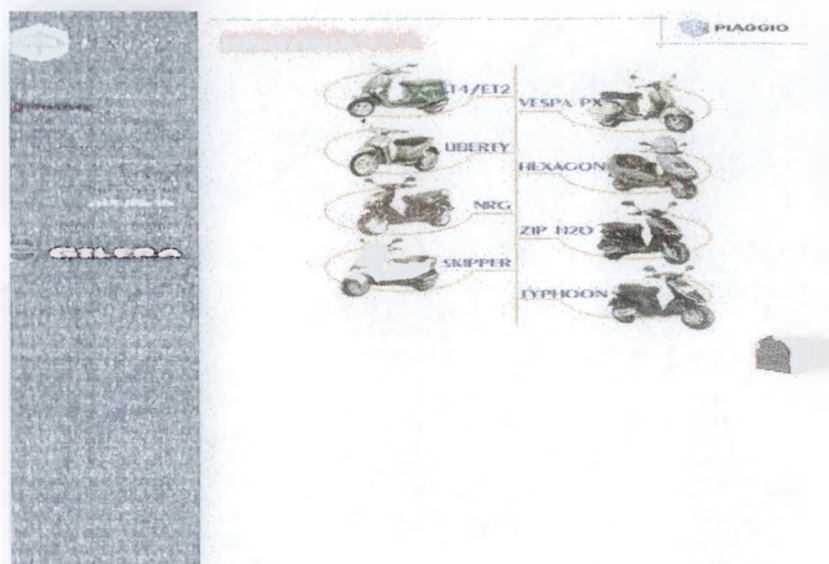
Σχήμα 10: Ηλεκτρονική σελίδα για το ρεμπέτικο

Διαφήμιση και Internet

Το ηλεκτρονικό εμπόριο κατέχει σημαντικό μέρος στις λειτουργίες του διαδικτύου σε συνδυασμό πάντα με τη διαφήμιση, η οποία επεκτείνει τις δραστηριότητές της σε ένα χώρο που παρέχει τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης. Κανένα άλλο μέσο δεν έχει την εμβέλεια και ταχύτητα που παρέχει το Internet στο τομέα της διαφήμισης (σχήμα 11).

Οι διαφημιστικές σελίδες αυξάνονται με ραγδαίο ρυθμό και κατακλύζουν τα sites. Αποτελεί τον πιο άμεσο, γρήγορο και ευρύ τρόπο προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών σε καταναλωτές-χρήστες του Διαδικτύου. Ωστόσο, η εγκυρότητα τους αμφισβητείται και η προστασία του καταναλωτή γίνεται δυσχερέστερη. Πολύς λόγος γίνεται για το αν η διαφήμιση μέσω Internet αποδίδει το ίδιο ή και καλύτερα από ότι όταν μεταδίδεται από

κάποιο άλλο μέσο. Παρατηρήθηκε ότι σπάνια οι χρήστες ανοίγουν site διαφημιστικό, οπότε η διαφήμιση μπορεί να υπήρχε σε μεγάλη έκταση αλλά γινόταν ελάχιστη χρήση. Αναζητήθηκαν, λοιπόν, τρόποι να διευρυνθεί η διαφήμιση και να απευθύνεται σε μεγαλύτερο μέρος χρηστών. Η

Σχήμα 11: Η ηλεκτρονική σελίδα της Piaggio

Διαφήμιση πέρασε σαν πληροφόρηση και ενημέρωση για νέα προϊόντα. Στις ιστοσελίδες παρέχονται πληροφορίες από πολλές εταιρείες για νέα μοντέλα αυτοκινήτων πχ και η διαφήμιση γίνεται με έμμεσο αλλά αποδοτικότερο τρόπο.

Επίσης, σημαντική εξέλιξη στον τομέα διαφήμιση στο Internet αποτελούν τα λεγόμενα "banners"²⁵. Πρόκειται για διαφημιστικά εικονίδια, τα οποία περνανε στο πάνω μέρος μιας σελίδας. Με αυτόν τον τρόπο ο χρήστης γίνεται δέκτης της διαφήμισης και υπάρχει και υπάρχει η δυνατότητα κάνοντας κλικ στο εικονίδιο να δει και την ανάλογη διαφημιστική σελίδα. Αλλά και αυτό να μη συμβεί, η διαφήμιση έχει επιτύχει να περάσει το σήμα ενός προϊόντος στο υποσυνείδητο του χρήστη.

²⁵ [http://www.leadgeneration.com](#), "Banner Ads to Promote Your Website".

Υπάρχουν τρεις στρατηγικές καμπάνιες διαφήμισης²⁶:

1. Πληροφοριακή Διαφήμιση: ταιριάζει ειδικά στα περίπλοκα προϊόντα που απαιτούν λεπτομερή πληροφόρηση και μπορεί να παρέχει ποιοτικό περιεχόμενο. Πρώτα πρέπει να πλησιάσουμε με πλάγιους τρόπους τους σκοπούς του ακροατηρίου και μετά να σχεδιάσουμε τον ιστό του θέματος (τον τρόπο) που πιθανόν να περιλαμβάνει ποικιλία επιλογής εικόνων για να οπτικοποιήσει τη σχετική πληροφόρηση. Μπορεί να επιτευχθεί με α) Ομαδική Σελίδα, β) Βοηθήματα για το πώς λειτουργεί το προβαλλόμενο οπτικά προϊόν, γ) Εκδόσεις σε ξένες γλώσσες, δ) Βασική εξιστόρηση και παραγγελία, ε) Λειτουργικό Marketing περιέχει σχετική με το οπτικό προϊόν, πληροφόρηση, στ) Ερωταπαντήσεις σχετικές με το προϊόν με δυνατότητα 12ωρης επικοινωνίας.

2) Η Εικόνα: είναι πολύ εύκολο να συνδυάζεται με την πληροφοριακή διαφήμιση. Η παρουσία στο Internet δείχνει ότι η εταιρία είναι δυναμική και καινοτόμος και της προσδίδει αξιοπιστία.

3) Ευθεία Πώληση: Το Internet παρέχει την δυνατότητα να λαμβάνει ο πελάτης μέσω των ποικίλων βημάτων στο AIDA model την αντίληψη μέχρι την τελική δράση της βαθμίδας. Έτσι η απόκτηση του διαφημιζόμενου προϊόντος, από τον ενδιαφερόμενο καταναλωτή, γίνεται κατευθείαν από την άνεση του σπιτιού του, του γραφείου του καθώς παρέχονται 24ωρες υπηρεσίες από οποιασδήποτε χώρας του κόσμου.

²⁶ "Advertising on www", Baker & Gronne.

Αγορά εργασίας - Προσφορά και Ζήτηση εργασίας μέσω Internet

Μόλις ένα χρόνο πριν το τέλος του 20ου αιώνα και λίγο πριν την έναρξη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) της Ευρώπης, το κυριότερο πρόβλημα της είναι το διψήφιο ποσοστό ανεργίας που συναντάμε στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες. Ολοένα περισσότερα άτομα ηλικίας 30 ετών και κάτω βρίσκονται στο δρόμο αναζήτησης εργασίας, κυρίως μέσα από τις μικρές αγγελίες των εφημερίδων (σχήμα 12).

Σχήμα 12: Εύρεση εργασίας στο Internet

Το Internet αποτελεί ίσως την καλύτερη λύση αναζήτησης εργασίας αφού, όσοι διαθέτουν υπολογιστή και modem μπορούν να αναζητήσουν μια θέση εργασίας. Αλλωστε το τελευταίο διάστημα παρατηρείται μια αύξηση των sites στο Internet αποκλειστικά και μόνο γι' αυτό το σκοπό. Από την άλλη μεριά παρουσιάζεται μια αύξηση των εταιρειών που αναζητούν υπαλλήλους για την κάλυψη των αναγκών τους μέσω διαδικτύου. Το Internet, λοιπόν, δίνει τη δυνατότητα στους διευθυντές προσωπικού να επιλέγουν τα καταλληλότερα άτομα για τη στελέχωση διαφορετικών τομέων της επιχείρησής τους σε σύντομο χρόνο.

Στον Ελλαδικό χώρο, το πρόβλημα της ανεργίας μαστίζει χιλιάδες νέους που βαδίζουν σε ένα αβέβαιο - επαγγελματικό - μέλλον. Προς το παρόν δεν υπάρχει κάποιο Web-site που να είναι αποκλειστικά αφιερωμένο στη διάθεση μικρών αγγελιών εύρεσης εργασίας. Το μόνο παράθυρο προς την αναζήτηση εργασίας είναι τα web-sites των εφημερίδων που προσφέρουν όλες τις αγγελίες της έντυπης έκδοσης. Τα web-sites που είναι διαθέσιμα είναι της εφημερίδας "Χρυσή ευκαιρία" και "Super αγγελίες".

Ενας άλλος τρόπος να αναζητήσει κάποιος εργασία είναι να δημοσιεύσει το βιογραφικό του σημείωμα σε μια Web σελίδα, είτε πρόκειται για δική του είτε κάποιου γνωστό του. Το πρόβλημα είναι ότι μετά θα πρέπει να το διαφημίσει με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι βέβαιος πώς θα το επισκεφτούν οι ενδιαφερόμενοι. Πάντως τον τελευταίο καιρό, βλέπουμε πώς πολλές ελληνικές εταιρείες χρησιμοποιούν το Internet ως το πιο κατάλληλο μέσω επιλογής υποψήφιων για τις θέσεις εργασίας που προσφέρουν. Το γεγονός αυτό αποδεικνύεται από τα ολοένα περισσότερα sites να συμπεριλαμβάνουν μια σελίδα αφιερωμένη στη προσφορά θέσεων εργασίας από την εταιρείας τους.

Η νέα αυτή τακτική που ακολουθούν πολλές ελληνικές εταιρείες πρωτοχρησιμοποιήθηκε πριν από αρκετά χρόνια στις ΗΠΑ και σε άλλες χώρες της Δύσης, όπως εκείνες της σκανδιναβικής χερσονήσου. Υπολογίζεται πως στις ΗΠΑ μια στις τέσσερις επιχειρήσεις ζητά τη βοήθεια του διαδικτύου για την κάλυψη των κενών θέσεων εργασίας κάτι που είναι βέβαιο πώς θα έχει υπερδιπλασιαστεί μέχρι το 2000. Έτσι η πρωτιά ανήκει στους αμερικάνους που έχουν κατακλύσει το δίκτυο με sites αφιερωμένα αποκλειστικά στην αγορά εργασίας.

Ταυτόχρονα με τα sites γενικού περιεχομένου, όσον αφορά την αγορά εργασίας, υπάρχουν και τα πιο εξειδικευμένα, εκείνα δηλαδή που δεν γίνονται με μόνο κριτήριο το επάγγελμα αλλά και με βάση άλλα στοιχεία των ενδιαφερομένων όπως γλώσσα, φύλο κλπ. Για παράδειγμα, υπάρχει ειδικό site αγοράς εργασίας για γυναίκες και ονομάζεται Woman's Work.

Το Internet έχει δημιουργήσει επανάσταση στο χώρο της αγοράς εργασίας αφού έχει καταργήσει ουσιαστικά τη διαδικασία δακτυλογράφησης και

αποστολής πολυάριθμων βιογραφικών. Το e-mail μπορεί να κάνει ακριβώς την ίδια δουλειά σε ελάχιστο χρόνο και αποδοτικότερα. Βέβαια, στην Ελλάδα αυτό δεν ισχύει ακόμη, παρόλο που οι περισσότερες εταιρείες διαθέτουν τουλάχιστο e-mail, η αναζήτηση εργασίας γίνεται με τον πλέον παραδοσιακό τρόπο.

Η αναζήτηση εργασίας μέσω του διαδικτύου δίνει τη δυνατότητα σε πολλούς εργαζομένους που δεν είναι ικανοποιημένοι από την παρούσα εργασία τους να ζητήσουν κάτι καλύτερο. Μέχρι τώρα οι δυσαρεστημένοι εργαζόμενοι δεν είχαν τη δυνατότητα να αναζητήσουν άλλη θέση εργασίας λόγω έλλειψης χρόνου. Όπως είναι φυσικό, όταν οι ώρες απασχόλησης είναι πολλές είναι δύσκολο να ασχοληθεί κανείς με το διάβασμα μικρών αγγελιών και την αποστολή βιογραφικών σε όσες απ' αυτές επιλέξει.

Ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα που προσφέρει το Internet στην αγορά εργασίας είναι η κατάργηση των γεωγραφικών περιορισμών στον τομέα αυτό. Όπως είναι φανερό η αναζήτηση εργασίας σε μια άλλη χώρα για όσους θέλουν να διευρύνουν τους επαγγελματικούς τους ορίζοντες δεν είναι καθόλου εύκολο, καθώς ο ενδιαφερόμενος πρέπει να ψάξει στις τοπικές εφημερίδες της χώρας που θα επιλέξει και κατόπιν είτε να στείλει με το ταχυδρομείο ή το fax το βιογραφικό του. Η παραπάνω κατάσταση όπως είναι φυσικό είναι χρονοβόρα και προϋποθέτει ένα αρκετά μεγάλο οικονομικό κόστος.

Με το Internet τα πράγματα απλουστεύονται και οι απαντήσεις έρχονται μέσω www και του e-mail. Εάν βέβαια κάποιος ενδιαφέρεται για προσωπική συνέντευξη υπάρχει και το videconfering (δεν αναφερόμαστε ακόμη στα ελληνικά δεδομένα) που θα χρησιμοποιείται εκτενώς σε δύο-τρία χρόνια. Μεγάλη ζημιά έχει δημιουργήσει το διαδίκτυο στα γραφεία ευρέσεως εργασίας, τα οποία χάνοντας την πελατεία του χάνουν και τις προμήθειες από τις δουλειές που θα έκλειναν. Πάντως ένα είναι σίγουρο, πώς όσο και να εισχωρήσει το Internet στη ζωή μας, τα γραφεία αυτά θα υπάρχουν αφού η ανεργία είναι τεράστια και ο καθένας καταφεύγει σε όποιο μέσο μπορεί για την εύρεση μιας θέσης εργασίας.

Άτομα με ειδικές ανάγκες και Internet²⁷

Το Internet φροντίζοντας για όλους χωρίς να κάνει διακρίσεις, λαμβάνει υπόψη του και τις ανάγκες εκείνων που θέλουν να έρθουν σε επαφή μαζί του, αλλά που δε βλέπουν. Η διεύθυνση <http://www.bism.com> δημιουργήθηκε ακριβώς γι' αυτούς τους λόγους. Πρόκειται για το site του οργανισμού Blind Industries and Services of Maryland στη Βαλτιμόρη, το οποίο είναι ειδικά δημιουργημένο για άτομα με προβλήματα στην όραση. Οι τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν ήταν πολλές και εξειδικευμένες ακριβώς επειδή έτσι απαιτούσαν οι συνθήκες και οι λόγοι δημιουργίας του. Το site περιέχει πληροφορίες σε κείμενο - ώστε να μπορούν να τις διαβάσουν οι άνθρωποι που διαθέτουν οθόνες Μπραιλ ή συνθεσάιζερ φωνής.

Σχήμα 12: Ηλεκτρονική σελίδα για άτομα με ειδικές ανάγκες

Περιλαμβάνονται βέβαια και εικόνες για το κοινό που μπορεί να δει.

²⁷ "Ο Κόσμος του Internet", Μάιος 1999.

Η διακίνηση πνευματικών έργων μέσω Internet²⁸

Το Internet καταργεί την έννοια των συνόρων και ο χρήστης μπορεί να έχει πρόσβαση σε όποια πληροφορία ή υπηρεσία επιλέγει συμπεριλαμβανομένων των πνευματικών έργων, ανεξάρτητα από τον τόπο που βρίσκεται. Κάθε χρήστης λειτουργεί ως πομπός και δέκτης ταυτόχρονα αφού είναι ικανός να παρεμβαίνει στη πληροφορία που δέχεται αλλάζοντας την προσαρμόζοντας την στις δικές του θεωρίες.

Σχήμα 14: Έργο τέχνης στο Internet

Οι τεχνολογικές εξελίξεις επιτρέπουν την ανεξέλεγκτη αντιγραφή των πνευματικών έργων χωρίς αυτό να επιτρέπεται (σχήμα 14). Πολύ εύκολη είναι η αλλοίωση και η επέμβαση οποιουδήποτε στα έργα που φιλοξενεί το Internet, όπως αλλαγή ρυθμού σε ένα τραγούδι, αποσπασματική χρήση, συνδυασμός πολλών έργων κ.α, που φυσικό είναι να προξενήσουν προσβολή των πνευματικών δικαιωμάτων του δημιουργού.

Τίθεται λοιπόν το ερώτημα σε παγκόσμιο επίπεδο με ποιον τρόπο θα επιτευχθεί η αποτελεσματική προστασία των πνευματικών έργων, τα οποία χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο των υπηρεσιών του Internet και όπου ο καθένας έχει πρόσβαση.

Κατά καιρούς έχουν δημιουργηθεί διάφορες οργανώσεις που αγωνίζονται για τα δικαιώματα της πνευματικής ιδιοκτησίας. Τις απόψεις τους αυτές τις

²⁸ "Net Letter", Φεβρουάριος 1999.

γνωστοποιούν όπως είναι φυσικό και στις σελίδες κάποιου site του Internet. Γνωστό είναι το πλήρες κείμενο "Πράσινη βίβλος για τα δικαιώματα των πνευματικών δημιουργών και τα συγγενή δικαιώματα στην κοινωνία των πληροφοριών" που βρίσκεται στο διαδίκτυο.

Το Internet αποτελεί σταθμό στις τεχνολογικές εξελίξεις, αυτό όμως δε σημαίνει πώς τα έργα των πνευματικών δημιουργών, συγγραφείς, στιχουργοί, συνθέτες, φωτογράφοι, σκηνοθέτες μπορούν να εκμεταλλεύονται από κερδοσκόπους χρήστες του. Στην Ελλάδα λειτουργεί από το 1930 η Ελληνική Εταιρεία Προστασίας Πνευματικής Ιδιοκτησίας.. Η οργάνωση αυτή υποστηρίζει την άποψη πώς η διασφάλιση της προστασίας των πνευματικών έργων και στις περιπτώσεις χρήσης και εκμετάλλευσης αυτών διαμέσου Internet διέπεται από τις ίδιες νομοθετικές διατάξεις που εφαρμόζονται στις " παραδοσιακές" μορφές εκμετάλλευσης (ραδιόφωνο, τηλεόραση, δισκογραφία κλπ). Συγκεκριμένα, ο Ν 2121/1993 "περί πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενών δικαιωμάτων". διατυπώνει το δικαίωμα του πνευματικού δημιουργού να έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπει ή να απαγορεύει κάθε χρήση, αναπαραγωγή, μετάδοση, δημοσίευση , χρήση και εκμετάλλευση των έργων του. Αυτό είναι το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού.

Κατά συνέπεια, πριν από οποιαδήποτε χρήση και εκμετάλλευση των έργων, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων της ψηφιακής μετάδοσης τους μέσω του Internet, απαιτείται η προηγούμενη έγγραφη άδεια των δημιουργών ή των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης που τους εκπροσωπούν. Η έλλειψη της δε, συνεπάγεται βαρύτατες αστικές και ποινικές κυρώσεις.

Συμπερασματικά, στόχος θα πρέπει να είναι η καθιέρωση προληπτικών μέτρων και τεχνικών μεθόδων που να παρεμποδίζουν την προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαιτείται ισχυρότερο νομοθετικό πλαίσιο, ευαισθησία, οργάνωση και υπευθυνότητα για να μη αποδειχθεί το Internet, ίσως ένα από τα πιο σύγχρονα και τέλεια τεχνολογικά επιτεύγματα του ανθρώπου, ένα μεγάλο σφάλμα. Είναι όμως σχεδόν βέβαιο πώς η

τεχνολογία θα υποδείξει τις λύσεις, για τα προβλήματα που η ίδια δημιούργησε, με τη διαμόρφωση ενός συστήματος ελέγχου και προστασίας των έργων που διακινούνται στο δίκτυο.

Το παιδί στο Διαδίκτυο

Το Internet προσφέρει αξιοποιήσιμο υλικό μάθησης και ανοίγει πρόσθετους ορίζοντες επικοινωνίας για το παιδί. Αρκεί οι ενήλικες να τους προσφέρουν "πυξίδα", έτσι ώστε να μη χαθούν στο αχανές δίκτυο. Βασικές προϋποθέσεις βέβαια είναι η ύπαρξη αναλφάβητων γονέων και εκπαιδευτικών καθώς και η ύπαρξη του ανάλογου εξοπλισμού. Παράλληλα, ο ρόλος των δασκάλων δεν πρέπει να παραγνωρίζεται αλλά να ενισχύεται από τα ηλεκτρονικά μέσα και να μεταδίδουν τις γνώσεις τους στα παιδιά. Ωστόσο η άναρχη επίσκεψη των παιδιών σ' αυτό θα πρέπει να αποφεύγονται. Οι ατελείς μηχανές αναζήτησης του φέρνουν επιπλέον πληροφορίες, ασύνδετες, οι οποίες δε καταλαβαίνουν γιατί εμφανίστηκαν. Η δε άσκοπη περιπλάνηση των παιδιών, ειδικά κατά τη φάση της διαμόρφωσης της προσωπικότητας απαιτεί εξαιρετικά τεταμένη προσοχή. Σκοπός του εκπαιδευτή πρέπει να είναι η ανάπτυξη κριτικής ικανότητας και η διεύρυνση του πνεύματος.

Στο μεν σχολικό περιβάλλον, η προστασία των μικρών χρηστών δε φαίνεται τόσο δύσκολη. Τα σχολικά δίκτυα είναι κλειστά, ενώ σε κεντρικό επίπεδο (πρωτεύουσα νομού, τοπικές κοινωνίες) υπάρχει δυνατότητα φίλτρων ειδικού λογισμικού που παρεμποδίζει την πρόσβαση σε επικίνδυνο υλικό (πορνογραφικές σελίδες, ρατσιστικά κείμενα κλπ)²⁹.

Η λέξη λογοκρισία είναι στο μυαλό όλων διότι οι αρμόδιοι σκέφτονται ποιες πληροφορίες πρέπει να φτάσουν στα σχολεία και σε ποιες ηλικίες παιδιών αναφέρονται.

Στην ελληνική πραγματικότητα, το Internet είθισται να αντιμετωπίζεται από τους γονείς είτε σαν αποδιοπομπαίος τράγος, είτε σαν τόπος μυθικός είτε

²⁹ "Are you ready for the Internet?", Ogunsheye S.

σαν κάτι πολύ μοντέρνο για να μάθουν τη χρήση του. Τα παιδιά όμως δε φοβούνται τα χειριστήρια και τα πληκτρολόγια όσο οι γονείς τους. Οι γονείς καλούνται να επαγρυπνούν, να εκπαιδεύονται, να εκπαιδεύσουν, να προστατεύσουν και να καθοδηγήσουν στη συνέχεια τα παιδιά τους, ώστε να αναζητούν τη πληροφορία, να αξιολογούν και να την απορρίπτουν.

Πανεπιστημιακή εκπαίδευση³⁰

Στις μέρες μας τα κυριότερα εμπόδια για την πανεπιστημιακή εκπαίδευση είναι ο ολοένα πιο περιορισμένος ελεύθερος χρόνος και η μικρή διαθεσιμότητα θέσεων στα Πανεπιστήμια. Οι σπουδές μέσω αλληλογραφίας γνώρισαν μια χωρίς προηγούμενο άνθηση κατά τις δεκαετίες '70 και '80. Η εκρηκτική όμως ανάπτυξη των πανεπιστημιακών σπουδών από απόσταση έλαβε χώρα στη δεκαετία που διανύουμε. Η ταχύτατη και εντυπωσιακή εξέλιξη της πληροφορικής που συντελέστηκε τα τελευταία χρόνια στον κυβερνοχώρο, επέδρασε καταλυτικά σε αυτό το τμήμα της παιδείας. Από τη στιγμή που το Internet μπήκε αναμορφώθηκαν πλήρως οι σπουδές και παίρνουν διαφορετική πλήρως οι σπουδές και παίρνουν διαφορετική υπόσταση και περιεχόμενο.

Το κύριο μέσο μετάδοσης της γνώσης πλέον είναι οι υπολογιστές. Οποιοσδήποτε και οπουδήποτε έχει πρόσβαση σε έναν αστείρευτο ωκεανό γνώσης με μοναδική προϋπόθεση να είναι συνδεδεμένος με το Internet. Μια ασύλληπτη ποσότητα πληροφορίας που όμοιά της δε συγκεντρώθηκε ποτέ σε καμιά από τις φημισμένες βιβλιοθήκες σε ολόκληρο τον κόσμο, έχει γίνει προσιτή σε όλους. Μπορούμε βάσιμα να ισχυριστούμε πως χάρη στο δίκτυο η πρόσληψη της γνώσης έγινε πιο δημοκρατική από κάθε άλλη φορά στην ιστορία της ανθρωπότητας. Αυτό το επαναστατικό αξίωμα είναι και ο θεμέλιος λίθος της φοίτησης από απόσταση ή καλύτερα για να χρησιμοποιήσουμε το νέο όρο, του "ανοιχτού πανεπιστημίου".

³⁰ Έρευνα του Πανεπιστημίου Πατρών, (μέσω Internet)

Πρόκειται για ένα πανεπιστήμιο του οποίου όλοι χωρίς κανένα περιορισμό μπορούν να γίνουν φοιτητές. Ανεξάρτητα από κοινωνική θέση, οικονομική επιφάνεια, ηλικία, θρησκεία ή καταγωγή, ο καθένας μπορεί να ωφεληθεί από τον νέο αυτό τύπο εκπαίδευσης. Πρόκειται είτε για ειδικά τμήματα γνωστών "συμβατικών" πανεπιστημίων που επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους και στον τομέα αυτό καταστρώνοντας ειδικά προγράμματα, συμβατά με την παρακολούθηση σπουδών από απόσταση, είτε για ολοκληρωτικά νέους εκπαιδευτικούς οργανισμούς, κρατικούς στη συντριπτική πλειοψηφία τους, προσανατολισμένους αποκλειστικά στη παροχή γνώσεων με τον καινούργιο τρόπο. Και στις δύο περιπτώσεις οι απόφοιτοι των "κυβερνοσπουδών" παίρνουν πτυχίο αναγνωρισμένο από το κράτος στο οποίο λειτουργεί το συγκεκριμένο "ανοικτό πανεπιστήμιο" και πολλές φορές ο τίτλος αυτός τυγχάνει και διεθνούς αναγνώρισης. Ο τρόπος που λειτουργούν τα ανοικτά πανεπιστήμια είναι υβριδικός και προκύπτει από τον συνδυασμό των κλασικών ανωτάτων σπουδών και της χρήσης υψηλής τεχνολογίας στη πληροφορική. Κάθε φορέας καταστρώνει ένα πρόγραμμα σπουδών που αποτελείται από θεματικές ενότητες. Ο φοιτητής επιλέγει το αντικείμενο που τον ενδιαφέρει και ενημερώνεται διαρκώς για την ύλη του μαθήματος του από την ανάλογη ιστοσελίδα. Η επαφή με τους διδασκάλους ή με τους συμφοιτητές για τη συγγραφή εργασιών γίνεται μέσα από το e-mail. Κάθε μάθημα έχει κάποιο συντελεστή βαρύτητας που αντιπροσωπεύει κάποιες μονάδες. Συμπληρώνοντας ένα ορισμένο αριθμό μονάδων ο φοιτητής καθίσταται πτυχιούχος.

Το σημαντικότερο στοιχείο στα προγράμματα του ανοιχτού πανεπιστημίου είναι ότι μπορείς να τα παρακολουθήσεις από το σπίτι σου ή το γραφείο σου χωρίς αναγκαστικές παρακολουθήσεις. Ακόμη, μπορείς να ρυθμίσεις ο ίδιος το πρόγραμμα σπουδών σου και το χρονοδιάγραμμα μέχρι το πτυχίο.

Το βασικότερο μειονέκτημα που προσάπτουν στο ανοικτό πανεπιστήμιο οι επικριτές του είναι η έλλειψη της ανθρώπινης επαφής και η απώλεια της σχέσης μαθητή-καθηγητή. Με τη πρόοδο της τεχνολογίας ακόμη και αυτό το μελανό σημείο έχει για πολλούς αμβλυνθεί. Στο ανοικτό πανεπιστήμιο του Ισραήλ, για παράδειγμα, με χρήση ειδικών προγραμμάτων (που πολλές

φορές βασίζονται σε δορυφορικές λειτουργίες) καθίσταται εφικτή η παρακολούθηση μιας διάλεξης από κεντρικό στάδιο με την παροχή δυνατότητας στους φοιτητές να παρεμβαίνουν ή να διατυπώνουν τις απορίες τους. Ακόμη, μέσω δικτύου οι σπουδαστές συμμετέχουν σε ομάδες εργασίας και σε ομίλους συζήτησης. Η αλήθεια πάντως είναι ότι δε γίνεται να υποκατασταθεί επαρκώς η ανθρώπινη παρουσία που είναι αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαίδευσης. Μέχρι τώρα, λειτουργούν σε παγκόσμια κλίμακα κάτω από την αιγίδα του ανοιχτού πανεπιστημίου τμήματα ανθρωπιστικών σπουδών, κοινωνιολογίας, φιλολογικών σπουδών, αλλά και ορισμένα τμήματα θετικών επιστημών. Σε καμία περίπτωση βέβαια δεν είναι δυνατό να δημιουργηθούν τμήματα εργαστηριακών σπουδών όπως είναι η ιατρική ή η χημεία. Εδώ, χωρίς την εργαστηριακή εμπειρία και την αναντικατάστατη βοήθεια του δασκάλου, αλλά και τον απαραίτητο υλικοτεχνικό εξοπλισμό, μονάχα σε ένα απλό επίπεδο παροχής θεωρητικών γνώσεων μπορούν να περιοριστούν ανάλογα τμήματα.

Ενδεικτικά, κάποια από τα γνωστά ανοιχτά πανεπιστήμια είναι τα παρακάτω: THE COMMONWEALTH OPEN UNIVERSITY, THE OPEN UNIVERSITY OF ISRAEL, THE OPEN UNIVERSITY COMPUTING DEPARTMENT, CALCAMPUS, WORLD LECTURE HALL, INTERACTIVE DISTANCE LEARNING NETWORK, CSUN, COMMENTARY ON ART, DISTANCE EDUCATION AND INFORMATION TECHNOLOGY, CENTER FOR ADVANCED INSTRUCTIONAL MEDIA, DISTANCE EDUCATION ON A GLANCE, INSTITUTE FOR LEARNING TECHNOLOGIES (σχήμα 15, 16).

(Παιδαγωγικά) (Οικονομικά) (Επιστήμη Φυσικών) (Γλώσσας) (Επιστήμη Ανθρωπίνων)
(Δασολογία) (Γεωγραφία) (Γεωλογία) (Στατιστική)

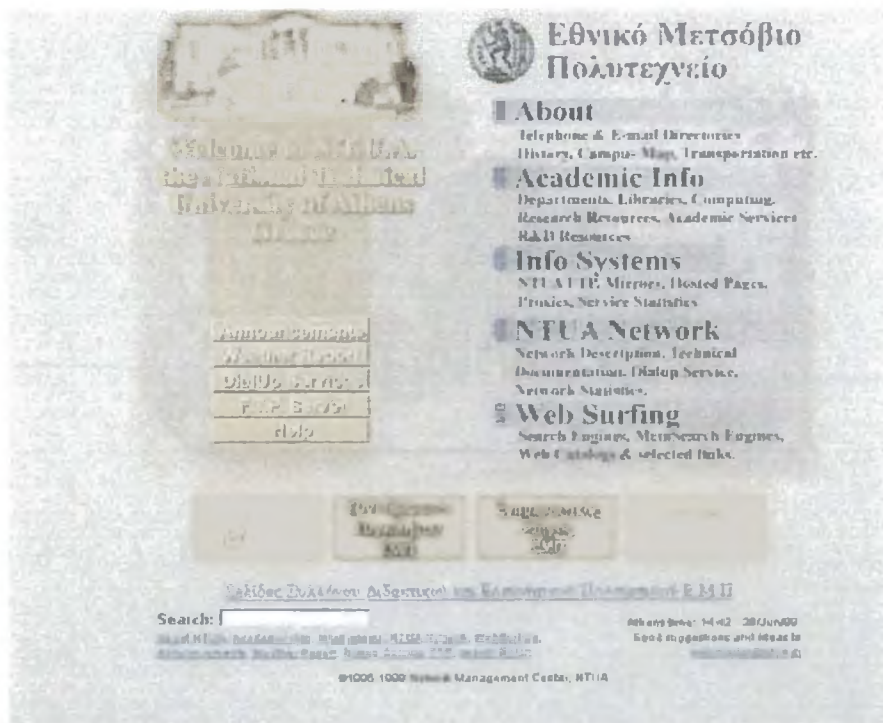
ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ (Σ.Π.Κ.)

Πύλη του Διαδικτύου για τους Παιδαγωγούς Βαλκανικού χώρου στη Γραμματεία

Τηλεφωνία Τροχονομική 100/1099
Συντάξεις © 1997, 1998, 1999. Συμπεριλαμβανομένων όλων των δικαιωμάτων.

[Αποστολή](#)
[Επιστροφή](#)

Σχήμα 15: Ηλεκτρονική σελίδα Πανεπιστημίου Πατρών

Σχήμα 16: Ηλεκτρονική σελίδα Πολυτεχνείου Αθηνών

Ανοικτό πανεπιστήμιο

Συγκεκριμένα, στη χώρα μας, οι σπουδές από απόσταση είναι μάλλον κάτι άγνωστο. Η πρώτη φορά που αυτός ο τύπος εκπαίδευσης εισήχθηκε στα ελληνικά πράγματα ήταν στις αρχές της δεκαετίας μας και η λειτουργία του είναι από μόνη της ένα μικρό χαρακτηριστικό της γραφειοκρατίας και της αναβλητικότητας) έπος. Το 1992, υπογράφεται η πράξη ίδρυσης του, το 1995 ορίζεται η πρώτη διοικούσα επιτροπή, το 1996 αρχίζει η αναζήτηση χώρου στέγασης του ιδρύματος και τελικά ο νόμος που καθορίζει τη λειτουργία του ψηφίζεται μόλις το 1997.

Η έδρα του Ελληνικού Ανοικτού πανεπιστημίου είναι στη Πάτρα. Για να παρακολουθήσει κανείς τον κύκλο σπουδών του θα πρέπει απλά να κατέχει Απολυτήριο Λυκείου. Προτεραιότητα έχουν όσοι δεν έχουν ήδη πανεπιστημιακό πτυχίο και ακόμη οι κάτοικοι ακριτικών περιοχών. Οι ηλικίες που σε πρώτη φάση προτιμούνται είναι μεταξύ 23 και 45 ετών. Οι φοιτητές καλούνται να επιλέξουν ορισμένες θεματικές ενότητες στα πλαίσια των σπουδών τους, οι οποίες αντικαθιστούν τα κλασικά μαθήματα των πανεπιστημιακών σπουδών. Το ανοικτό πανεπιστήμιο παρέχει πιστοποιητικά παρακολούθησης και επιμόρφωσης, πτυχία, μεταπτυχιακά διπλώματα ειδίκευσης και τέλος διδακτορικά διπλώματα. Το πρόγραμμα σπουδών θα ολοκληρωθεί το 2000. Το σαφώς μεγαλύτερο ποσοστό αναλογεί στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, ενώ με κάποια εξαίρεση οι τίτλοι που θα παρέχονται είναι μεταπτυχιακοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

Κανόνες καλής συμπεριφοράς στο Διαδίκτυο

Ακόμη και στα πιο δημοκρατικά κράτη του κόσμου υπάρχει ένας ελεγκτικός μηχανισμός, ο οποίος ελέγχει όλες σχεδόν τις εκφάνσεις της ζωής μας. Από τη στιγμή που το Διαδίκτυο αποτελεί ένα "τεράστιο ιδεατό κράτος", λογικό είναι πως θα πρέπει να έχει ένα ανώτατο ελεγκτικό όργανο. Κι όμως δεν υπάρχει ένα τέτοιο όργανο, αφού οι χρήστες του πρέπει να αυτοελέγχονται. Σε καθένα από εμάς του δίνεται η δυνατότητα να εισέλθει στον κόσμο του διαδικτύου, να ακολουθήσει ένα σύνολο από κανόνες αποδεκτής και σωστής συμπεριφοράς. Οι κανόνες αυτοί δημιουργήθηκαν από τη αρχή ύπαρξης του διαδικτύου εδώ και 30 χρόνια και κληροδοτούνται από τους παλαιότερους χρήστες στους επόμενους. Οι κανόνες αυτοί άλλοτε εμφανίζονται σαν υποδείξεις με ευγενικό τρόπο και άλλοτε επιβάλλονται ως απόρριψη απόψεων ή συζητήσεων.

Οι κανόνες αυτοί ονομάζονται "Netquett³¹" και υιοθετήθηκαν από τους χρήστες του δείχνοντας από την αρχή πως είχαν την αίσθηση ότι ζουν μαζί, άρα πρέπει να δημιουργήσουν κάποιους όρους συμβίωσης. Οι πρώτοι κανόνες που όριζαν τη συμπεριφορά στο δίκτυο ήταν οι εξής:

"Μην ενοχλείς τους άλλους - λάβε υπόψη σου ότι ο άλλος δε σε ξέρει και μπορεί να μη σε γνωρίσει ποτέ".

"Κρίνεσαι από αυτά που γράφεις".

"Μη βαραίνεις το δίκτυο με αλόγιστη χρήση των πόρων του"

"Σεβάσου τον προσωπικό χώρο του άλλου.

³¹ "Our new world", Unknown Author.

Οι κανόνες αυτοί ισχύουν ως ένα βαθμό και σήμερα, όμως είναι φυσικό η συμπεριφορά των χρηστών έχει αλλάξει καθώς αλλάζει σημαντικά ο τρόπος ζωής και η χρήση του δικτύου. Οι νέοι χρήστες εκμεταλλεύονται το μέσο για την εξυπηρέτηση των σκοπών τους (οι οποίοι είναι κυρίως εμπορικοί). Χρησιμοποιούν το μέσο για να προπαγανδίσουν κάποιες αμφίβολης ποιότητας ιδέες τους και αυτό αποδεικνύει την έλλειψη "διαδικτυακής παιδείας", κινδυνεύοντας να χαθεί η αληθινή του ταυτότητα που αρχικά είχε ξεκινήσει να προσφέρει.

Νέες μορφές επικοινωνίας - ψυχαγωγίας³²

Στις αρχές της γέννησης του Internet οι μελετητές το θεωρούσαν ως ένα μέσο επικοινωνίας για φοιτητές ή ένα μέσο ψυχαγωγίας για διάφορους άλλους. Η στάση των μελετητών ήταν ουδέτερη έως και αρνητική και αρνητική και αυτό γιατί αρχικά συνέκριναν τους Η/Υ με τα τηλέφωνα και απέρριπταν τη δυνατότητα μέσω των πρώτων. Στη πράξη, δεν αποδέχονταν ότι το Internet θα μπορούσε να αποτελέσει μέσο μαζικής επικοινωνίας.

Η ευρεία ανάπτυξη όμως της νέας τεχνολογίας στο χώρο της επικοινωνίας και η ραγδαία εισχώρηση του διαδικτύου στη ζωή μας, βοήθησε στην αναθεώρηση των αρχικών τους απόψεων αφού στη πραγματικότητα το Internet, είναι ένα πολυπρόσωπο, μαζικό μέσο με βασικό χαρακτηριστικό τις πολλές μορφές από τις σελίδες του www που μπορεί να αποτελούνται από μεγάλους ειδησεογραφικούς οργανισμούς ή από ομάδες χρηστών που συζητούν μεταξύ τους.

Πιο συγκεκριμένα, η επικοινωνιακή διαδικασία μέσω Internet έχει συνήθως τέσσερις διαστάσεις:

α) ασύγχρονη επικοινωνία μεταξύ δύο ατόμων, όπως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο,

³² "Are you ready for Internet?", Ogunsheye S.

β) ασύγχρονη επικοινωνία μεταξύ πολλών ανθρώπων όπως οι περιπτώσεις των Usenet, που απαιτούν από το δέκτη να εγγραφεί σε μια υπηρεσία ή να ενταχθεί σε ένα πρόγραμμα για να αποκτήσει πρόσβαση σε μηνύματα από ένα συγκεκριμένο θέμα ή θέματα συζήτησης.

γ) συγχρονική επικοινωνία, η οποία συντελείται μεταξύ δύο ατόμων, μεταξύ ενός και λίγων, ή ενός και πολλών και αφορά την οργάνωση μιας συζήτησης, ενός παιχνιδιού καθώς και για εμπορικές υπηρεσίες.

δ) ασύγχρονη επικοινωνία. Σε αυτή την περίπτωση ο δέκτης πρέπει να ανακαλύψει τη θέση του πομπού προκειμένου να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που θέλει (πχ διάφορες διευθύνσεις).

Στις μέρες μας όλο και περισσότερες επιχειρήσεις δημιουργούν τις δικές τους σελίδες στο δίκτυο, για άτομα που θέλουν να έχουν πρόσβαση σε αυτές και να αποκτήσουν πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες. Τα ΜΜΕ, ραδιόφωνα, εφημερίδες, κανάλια, περιοδικά, δημιουργούν τις δικές τους ιστοσελίδες αποσκοπώντας να αποκτήσουν τη δική τους θέση στο δίκτυο, ακολουθώντας το ρεύμα της νέας τεχνολογίας.

Το Internet από την μία πλευρά προσφέρει ποικιλοτρόπως ψυχαγωγία στους χρήστες του, όμως από την άλλη υπάρχουν αρνητικές επιδράσεις στα νεότερα μέλη του κοινού από την ανεξέλεγκτη χρήση του, που επί του παρόντος δεν υπόκειται σε καμία ρύθμιση. Το Internet οδηγεί στον εθισμό του κοινού σε ένα συγκεκριμένο τρόπο επικοινωνίας και ψυχαγωγίας, ενώ οι πληροφορίες που παρέχει δε μπορούν να ελεγχθούν όσον αφορά την αξιοπιστία τους. Για το λόγο αυτό, πολύ εύκολο είναι να περάσουν "ψευδή μηνύματα", σε αντίθεση με τα κοινά ΜΜΕ, που ο έλεγχος γίνεται από διευθυντές ή αρχισυντάκτες και η πληροφόρηση είναι πιο ακριβής. Στο Internet το ρόλο του ελεγκτή επομίζετα με δική του του ευθύνη ο ίδιος ο χρήστης.

Γεγονός είναι πάντως πως για πρώτη φορά στα χρονικά της επικοινωνίας βλέπουμε ένα τόσο μεγάλο αριθμό ατόμων να μεταδίδει και να ανταλλάσσει πληροφορίες με ένα άλλο εξίσου μεγάλο αριθμό ατόμων. Οποιοσδήποτε διαθέτει έναν υπολογιστή, ένα modem, και μια τηλεφωνική γραμμή μπορεί να γίνει εκδότης εφημερίδας, ραδιοφωνικός ή τηλεοπτικός παραγωγός.

Αρνητικές επιπτώσεις Internet

Το Internet έχει γίνει κατά καιρούς μέσο διακίνησης των πιο επαίσχυντων ιδεολογιών και διαστροφών. Αυτή είναι η άλλη όψη του νομίσματος που ονομάζεται Internet και που επιπλέον προσφέρει ένα ανεξέλεγκτο ταξίδι στην πορνεία, στην παιδεραστία, τα ναρκωτικά, την τρομοκρατία, το ρατσισμό χωρίς λογοκρισία, χωρίς ηθικούς φραγμούς.

Αρκεί ένα απλό click για να εισχωρήσει κανείς στο website των νεοναζί, να διαβάσει τις θεωρίες τους, να ανταλλάξει απόψεις μαζί τους, αλλά και να αποκτήσει ένα κατάλογο αγορών με όλα εκείνα τα αντικείμενα που αποτελούν τα απαραίτητα αξεσουάρ των νεοναζί. Με μεγάλη ευκολία αγοράζει κανείς καρφίτσες με το έμβλημα των ΕΣ-ΕΣ ή ένα πορτ-κλε με τον αγκυλωτό σταυρό, δίνοντας απλά το όνομά σας, τη διεύθυνσή σας και τον αριθμό της πιστωτικής σας κάρτας. Διαβάζοντας όλα αυτά, αντιλαμβανόμαστε ότι ο κατάλογος με τα web sites αυτού του είδους είναι πολύ μακρύς. Ενώ στην αρχή δημιουργίας του Internet μετριόνταν στα δάκτυλα, τα τελευταία χρόνια σύμφωνα με έρευνες ξεπερνούν τα τετρακόσια sites³³.

Εξάλλου, το sex εμφανίζεται σε όλες τους τις μορφές στο δίκτυο. Καθισμένος κανείς μπροστά στον υπολογιστή μπορεί να παρακολουθήσει κάθε είδους θέαμα: ζωντανό sex, καυτές φωτογραφίες, γυναίκες που να πραγματοποιούν κάθε είδους φαντασίωση και φυσικά επί πληρωμή. Επιπλέον, άμεση είναι η σύνδεση με πρακτορεία πορνείας σε όλο τον κόσμο. Ο τρόπος είναι απλούστατος, πληκτρολογώντας τη διεύθυνση ενός πρακτορείου, το οποίο προτείνει τις πιο όμορφες κοπέλες του κόσμου. Αλλα πρακτορεία τέτοιου είδους προσφέρουν τα λεγόμενα "escort girls" (συνοδούς)³⁴ για ένα δείπνο, ή για κάτι επιπλέον, παραθέτοντας βέβαια και τις φωτογραφίες ορισμένων κοριτσιών, έτσι ώστε να δελεάσουν τον πελάτη. Είναι δε πολύ εύκολο να έρθει κανείς σε επαφή μαζί τους, αρκεί να δώσει την ηλεκτρονική του διεύθυνση και να επικοινωνήσουν μαζί του.

³³ "Navigating the Internet", Deluxe, Gibbs M. & Smith R.

³⁴ "Η Κοινωνία των Πληροφοριών" Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πληροφορικής, Εισηγήσεις Συνεδρίου 1995

Μικρά κορίτσια και αγόρια διαθέτουν ελεύθερα τις ερωτικές τους υπηρεσίες καθώς η παιδεραστία κατακτά το δίκτυο. Εμπόριο βιντεοκασετών, παράνομη διάθεση φωτογραφιών με μικρά παιδιά. Μέχρι πριν από μερικούς μήνες αρκούσε κανείς να πληκτρολογήσει στα Αγγλικά τη λέξη "παιδεραστία" για να εμφανιστεί στην οθόνη ολόκληρος ο κατάλογος της διαστροφής. Ευτυχώς σήμερα τα πράγματα είναι πιο δύσκολα.

Βέβαια και σ' αυτή τη περίπτωση ισχύει το ότι ψάχνει κάποιος βρίσκει, αφού αν περιπλανηθεί κανείς στον κυβερνοχώρο ανακαλύπτει εταιρίες που διαθέτουν βιντεοκασέτες με γυμνά παιδιά. Τις βιντεοκασέτες αυτές μπορεί να τις παραλάβει κανείς σε δύο - τρεις μέρες μετά την αποστολή της παραγγελίας.

Η προώθηση της τρομοκρατίας και των τρόπων που συμβάλλουν σ' αυτή διαφημίζονται συνεχώς μέσω του διαδικτύου. Στα Web-site της τρομοκρατίας ο χρήστης θα δει το βιογραφικό διαφόρων δολοφόνων, με πλήρη και αναλυτικό κατάλογο των πραξέων τους. Μπορεί επίσης να συμβουλευτεί και το "coolk book", ένα άλλο site που παρέχει συνταγές για να κατασκευάσει βόμβες μολότοφ και άλλα επικίνδυνα "παιγνίδια".

Το συγκεκριμένο υλικό έχει προκαλέσει πολλές ζημιές, αφού χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα τεσσάρων Ελβετών νεαρών ηλικίας δεκαέξι και δεκαεφτά ετών που τραυματίστηκαν σοβαρά από τη βόμβα που κατασκεύασαν σύμφωνα με τις οδηγίες που είχαν συλλέξει από το δίκτυο. Για να αποφύγουν τις επιπτώσεις του νόμου, εκείνοι που διοχέτευσαν αυτές τις οδηγίες απλώς άλλαξαν την ηλεκτρονική διεύθυνση του site που προσφέρει αυτές τις οδηγίες.

Πολλές πληροφορίες μπορεί ο χρήστης να πάρει και για ναρκωτικές ουσίες. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του χαπιού Ecstasy. Πληκτρολογώντας τη λέξη αυτή, εμφανίζονται περισσότερα από εννέα χιλιάδες sites.

Πολλά είναι και τα "ηλεκτρονικά φαρμακεία". Σε αυτές τις διευθύνσεις ο οποιοσδήποτε μπορεί να προμηθευτεί ότι φάρμακο θέλει χωρίς ιατρική συνταγή (ψυχότροπα φάρμακα, ανορεξιογόνα, αυξητικές ορμόνες κλπ). Ο τρόπος παραγγελίας είναι πολύ απλός εάν ο ενδιαφερόμενος δώσει τον αριθμό της πιστωτικής του κάρτας.

Με λίγα λόγια μέσα στο παιχνίδι του διαδικτύου αγοράζονται και πωλούνται τα πάντα. Ακόμη και παιδί μπορεί να υιοθετήσει όποιος το επιθυμεί. Αρκετή είναι μια κίνηση και ένα κλικ πάνω στη σημαία κάποιας χώρας για να εμφανιστεί η λίστα με τα παιδιά προς υιοθεσία που είναι διαθέσιμα. Το Internet Adoption Photolisting, όπως ονομάζεται το συγκεκριμένο site ζητά από τους χρήστες να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο με προσωπικά τους στοιχεία όπως πχ για την ηλικία τους, εάν θα υιοθετούσαν ένα παιδί με ειδικές ανάγκες κλπ. Ανάλογα με τις απαντήσεις προτείνονται διάφορα παιδιά σαν να πρόκειται για οποιοδήποτε εμπόρευμα.

Σερφάροντας στο διαδίκτυο και ανακαλύπτοντας όλα τα παραπάνω, κυριεύεται κανείς από θλίψη, οργή πόνο και αηδία. Παρόλα κανείς μπορεί να κάνει κάτι σε αυτό το επίπεδο αφού το Internet δρα ανενόχλητο και ανεξέλεγκτο απ' άκρη σ' άκρη σε όλο τον κόσμο. Σύμφωνα μάλιστα με το Σύνταγμα των ΗΠΑ, η ελευθερία της έκφρασης είναι ιερό δικαίωμα. Ο πρόεδρος των ΗΠΑ, Μπιλ Κλίντον επιβεβαίωσε την άποψη αυτή με την τελευταία αναφορά του στην εμπορική ελευθερία του υλικού της ηλεκτρονικής πληροφόρησης. Όμως ούτε ο Πρόεδρος των ΗΠΑ γλύτωσε από τα αδιάκριτα μάτια των χρηστών του Internet, αφού το ροζ σκάνδαλο με τη Μόνικα Λεβίνσκι ταξίδεψε μέσω του Διαδικτύου σε όλο τον κόσμο σε μικρό χρονικό διάστημα και μάλιστα κάνοντας λεπτομερείς αναφορές στις πολύ προσωπικές τους στιγμές.

Το ζήτημα είναι ποιος έχει τη δυνατότητα να πολεμήσει αυτή την πλευρά του Internet αφού εκείνο είναι πολύ μεγάλο και με πολλά παρακλάδια και είναι σχεδόν αδύνατο να εντοπιστούν οι δημιουργοί όλων αυτών των sites, κυρίως όταν αυτός είναι εγκατεστημένος στην άλλη άκρη του κόσμου και επιπλέον τίποτε δεν τον εμποδίζει να αλλάζει συνέχεια την ηλεκτρονική του διεύθυνση. Έτσι η κοινότητα των serfers δείχνει να θέλει να πάρει την κατάσταση στα χέρια της και να βοηθήσει στην εξάλειψη των παράνομων sites, προσπαθώντας να μπλοκάρει την πρόσβαση σ' αυτά ή δίνοντας πληροφορίες που ανατρέπουν τις παραπάνω ιδεολογίες και θεωρίες.

Συμπεράσματα εργασίας

Οι δημογραφικές, κοινωνικές και τεχνολογικές αλλαγές έχουν την ικανότητα να επηρεάζουν τη ζωή των σύγχρονων ανθρώπων, τις αξίες και τα πιστεύω. Κάθε ημέρα που περνάει λαμβάνουν χώρα δραματικές αλλαγές στην τεχνολογία οι οποίες είναι ικανές να αλλάξουν τον τρόπο που οι άνθρωποι ψωνίζουν, αντιδρούν και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Ο Η/Υ έχει γίνει ένας τρόπος ζωής και η οθόνη του ένα παράθυρο στον έξω κόσμο.

Το Internet διαθέτει απεριόριστο χώρο, διάρκεια, χαμηλό κόστος και οπτικά μέσα σε σύγκριση με τα παραδοσιακά. Αυτά τα χαρακτηριστικά δίνουν την ευκαιρία να προσφέρουν βαθιά και πλατιά πληροφόρηση στο κοινό του Internet.

Η εισβολή του Internet στον κοινωνικό, οικονομικό, πολιτικό και πολιτιστικό χώρο είναι δεδομένη και κατακλύζει όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες. Βέβαια ο άνθρωπος έχει την θλιβερή ιδιότητα να χρησιμοποιεί τα μέσα που διαθέτει όχι μόνο για το καλό του κοινωνικού συνόλου αλλά και εις βάρος του, υποκινούμενος από δίψα για κέρδος, δόξα ή από διαστροφικές επιδιώξεις.

Λόγω ακριβώς του εύρους του Internet οι αρνητικές αυτές συνέπειες έχουν απόηχο σε παγκόσμιο επίπεδο, οπότε μιλάμε για "δύναμη" παγκόσμιας εμβέλειας. Ωστόσο, η χρήση του είναι επιτακτική και οι δυνατότητές του που προσφέρει να ξεπερνούν την αρνητική του υπόσταση, πράγμα που αποδεικνύεται καθημερινά διευκολύνοντας τη σύγχρονη ζωή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΞΕΝΗ

1. "Advertising on WWW", Baker and Gronne.
2. "The WWW as an advertising Medium", Journal of Advertising, Berthon, Pitt and Watson.
3. "Navigating the Internet", Deluxe, Gibbs M. and Smith R.
4. "Are you ready for the Internet?" Ogunsheye S.
5. "The digital revolution", Campaign, Richmond S.
6. "The net Harvard Business Review", Spar D. and Bussgang J.
7. "Electronic Commerce", The Economist, Unknown Author.
8. "Our new world", Unknown Author.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

9. "Η κοινωνία των Πληροφοριών", Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πληροφορικής, Εισηγήσεις Συνεδρίου.
10. Οδηγός Internet, Εκδόσεις Κλειδάριθμός.
11. Microsoft Press – Internet Explorer 5, Resource Kit.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

12. "Ο κόσμος του Internet".

13. "ROM"

14. "Net Letter"

SITES ΣΤΟ INTERNET

15. <http://www.npd.com>, "Getting a true picture of what consumer is doing".

16. [http://www. Wilson...icles/bannerad.html](http://www.Wilson...icles/bannerad.html), "Using Banner ads to promote your website".

17. <http://www.homefai...clair/compare.html>, "Comparing the World Wide Web to other media"